

2.2.1 Enquesta de victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, 2017

Informe sobre l'estat de la seguretat ciutadana

Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona

Novembre 2017

Treball realitzat per l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB)

Autors/es: Marta Murrià, Carles González

Tècnics/ques de suport: Elisabet Queralt, Núria Ruiz, Francesc Coll

Bellaterra, Novembre de 2017

INTRODUCCIÓ	3
1. DELINQÜÈNCIA I VICTIMITZACIÓ	10
1.1. Evolució de la victimització	10
1.2. Les experiències de victimització segons els àmbits delictius	15
a) Els fets contra la seguretat personal.....	19
b) Els fets contra els vehicles.....	28
c) Els fets contra els domicilis	34
d) Els fets contra els comerços i els negocis.....	37
e) Els fets contra les segones residències	40
1.3. La localització delictiva en un context metropolità	43
a) D'on són les víctimes.....	44
b) On passen els fets: mapa delictiu i incidència territorial	47
1.4. El comportament denunciador	51
2. OPINIÓ SOBRE LA POLICIA.....	56
3. OPINIÓ SOBRE LA SEGURETAT	60
3.1. Evolució de la seguretat en el darrer any.....	60
3.2. Avaluació del nivell de seguretat al barri i al municipi.....	65
3.3. El sentiment d'inseguretat	68
3.3. "Mapa de la por". Quins són els barris identificats com a perillosos.	73
4. PROBLEMES I EXPERIÈNCIES DE CONFLICTE VEÏNAL.....	75
4.1. Conviure amb problemes al barri.....	75
4.2. Conflictes de convivència al barri.....	77

INTRODUCCIÓ

L'Enquesta de Victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Les enquestes de victimització a Catalunya tenen el seu origen l'any 1984 a la ciutat de Barcelona. Amb el segon mandat dels ajuntaments democràtics els poders locals es trobaren davant un augment de la delinqüència i l'aparició d'un sentiment col·lectiu de preocupació per la seguretat inesperats. En aquest context, la necessitat de disposar de sistemes d'informació i, concretament, la creació de l'Enquesta de Victimització de Barcelona (EVB), va ser una de les propostes de la Comissió Socias. Constituïda l'any 1983 per l'aleshores alcalde de Barcelona, Pasqual Maragall la comissió tenia l'objectiu d'elaborar un programa d'actuació que definís els aspectes bàsics d'actuació i proposés a l'equip de govern les mesures a emprendre per a una eficaç actuació en l'àmbit de la seguretat ciutadana.

Després d'unes primeres edicions de l'EVB, quedà palès que l'estricta terme municipal de la ciutat no era un marc real per a l'estudi, així que l'any 1990 l'enquesta va prendre dimensió metropolitana, naixent així l'Enquesta de Victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (EVAMB). Actualment l'EVAMB és una operació estadística oficial integrada en el Programa anual d'actuació estadística que es realitza als 36 municipis que formen part de l'AMB. Així doncs, cal remarcar el mèrit de l'actual AMB (i, anteriorment, de la Mancomunitat de Municipis de l'AMB) per haver mantingut aquesta operació durant gairebé 30 anys, oferint una de les sèries analítiques sobre seguretat urbana més extenses a escala metropolitana que es poden trobar a nivell internacional.

Els indicadors i les anàlisis que aporta l'EVAMB doten a l'AMB i als seus municipis d'informació i coneixement d'utilitat per al disseny i la implementació de polítiques públiques de prevenció, així com per a la seva anàlisi i avaluació.

Mesura i anàlisi de la seguretat urbana en l'Enquesta de Victimització: delinqüència i percepció d'inseguretat

L'EVAMB té com a principal objectiu l'estudi de l'extensió de la delinqüència i de la vivència de la seguretat entre els ciutadans de l'entorn metropolità. D'una banda, s'aproxima als components objectius i quantificables de l'anomenada delinqüència convencional (aquella delinqüència que es manifesta en el viure quotidià de la gent). Ho fa registrant i descrivint les experiències de victimització de la població de 16 i més anys dels 36 municipis de l'AMB. De l'altra, mesura el sentiment de seguretat (i d'inseguretat) d'aquesta població i n'estudia la seva construcció social.

La delinqüència és el conjunt de relacions socials en les que un actor (el victimari) n'agredeix un altre (la víctima) en un bé considerat prou important com per a què se l'hagi decidit protegir a través d'institucions i de normes (Sabaté, 2005). Ara bé, ni es denuncien tots els fets delictius, ni tots arriben als jutjats, i només únicament una petita proporció es sancionen. Així a mesura que s'avança en els diferents nivells del sistema de control penal es produeix una pèrdua d'informació gradual sobre aquelles relacions que la població considera delictives. En aquest sentit les enquestes de victimització tenen l'avantatge de partir de la definició social de la delinqüència, que mesura aquest fenomen tenint en compte totes les relacions que les víctimes consideren delictives, inclús si aquestes no s'han arribat a denunciar i per tant no consten als registres policials i/o judicials. Això fa de les enquestes de victimització un instrument de mesura de la delinqüència que no depèn dels canvis en la predisposició de les víctimes a denunciar ni de les modificacions en la pròpia activitat policial. I és que els indicadors derivats dels registre policials són més indicadors d'activitat i de gestió que de mesura de l'activitat delictiva: un increment de la denúncia o un operatiu policial concret poden fer incrementar els fets delictius registrats, sense que necessàriament s'hagi produït aquest augment en les relacions socials delictives.

Ara bé, com tots els instruments de mesura, les enquestes de victimització també tenen les seves limitacions. En primer lloc, pregunten només per fets de la delinqüència quotidiana (fets contra la integritat o seguretat personal de les persones o contra alguns dels seus béns), quedant fora altres manifestacions de la delinqüència (corrupció, delinqüència informàtica...). És més, les enquestes generals de victimització no són l'instrument més adequat per estudiar amb alt nivell de detall algunes manifestacions concretes de la delinqüència (violència masclista, victimització de comerços...). Si bé poden oferir indicadors que ajuden a aproximar-se a la mesura de l'extensió d'aquestes manifestacions delictives, sempre és preferible impulsar estudis específics per a poder estudiar-los en major profunditat. Una altra limitació deriva de l'univers amb què operen. Al referir-se a la població de 16 anys i més resident a un territori, l'enquesta exclou les relacions delictives que afecten als menors i als no residents (població flotant, turistes). Per acabar, no s'ha d'oblidar que operen amb les pròpies limitacions de qualsevol enquesta: marges d'error, limitació del temps per administrar el qüestionari, percentatges de no resposta, efectes de la selecció de la mostra i del tipus de treball de camp en la resposta...

L'EVAMB pregunta als entrevistats si han estat víctimes de diversos fets (i si consideren que aquests han estat delictius) que es poden agrupar en els àmbits de la seguretat personal, els vehicles, els domicilis, les segones residències i els comerços o negocis. S'obté així una doble mesura de la delinqüència: la proporció de persones víctimes i el nombre de fets delictius ocorreguts. Proporciona també informació sobre les característiques de les víctimes (demogràfiques, socioeconòmiques....) i permet descriure els episodis delictius (lloc dels fets, horari, cost psicològic, denúncia, relació amb el delinqüent...). Cal assenyalar que l'abast de la caracterització criminològica dels episodis delictius s'ha vist modificat en les diverses edicions de l'EVAMB degut a decisions tècniques, essent molt més extens en els seus orígens del que s'ha pogut mantenir en les darreres edicions, però mantenint sempre aquelles variables més rellevants.

A partir d'aquestes informacions l'EVAMB fonamenta les seves anàlisis en la versió contemporània (tot i que ja clàssica) de la teoria de l'elecció racional que afirma que la decisió de cometre un delictes es forma sota un pensament racional segons el qual es cometrà el delictes quan es consideri que els beneficis superen els riscos. Hi ha uns objectius (econòmics, instrumentals, emocionals, simbòlics...) i es triarà la situació i els mitjans (el lloc, l'hora, el modus operandi, la víctima,...) que es considerin més adequats per aconseguir els màxims beneficis amb els menors costos possibles (evitar la punició, la sanció, o el desprestigi).

Si la delinqüència és eminentment una activitat racional, els factors que condicionen l'oportunitat delictiva són del tot rellevants. La teoria de les activitats rutinàries sosté que el volum i la distribució de la delinqüència quotidiana (delictes violents contra una persona i delictes en què un delinqüent intenta robar un objecte) estan estretament relacionats amb la interacció de tres components que incrementen la probabilitat que es produeixi un delictes: disponibilitat d'un objectiu adequat (persona o bé), absència de control o vigilància (formal o informal) i presència d'un infractor motivat (delinqüent o victimari). Aquest principi es pot llegir des d'una doble òptica. D'una banda, el diferent risc associat a les diverses activitats quotidianes de les persones i les seves mobilitats. De l'altra el diferent poder atractor com a zones d'oportunitat delictiva de les àrees territorials on es plasmen les activitats (els usos de l'espai, i, també les seves condicions ambientals: centralitat, animació o presència de persones que facilitat la vigilància natural, disseny físic, especialització funcional...).

La dispersió d'activitats resultant de la mobilitat per anar treballar, a comprar o a esbargir-se té efectes en la diferent oportunitat per al delictes tant des del punt de vista del territori (apareixent zones d'oportunitat delictiva) com si es consideren les activitats quotidianes de les persones (i el diferent risc de victimització que es pot associar a aquestes activitats). Així, la població d'un àrea sotmesa a risc de victimització en un moment temporal determinat no és només la població que hi viu sinó aquelles persones que passen i que utilitzen aquells espais, el que depèn en gran mesura de les pròpies pautes de mobilitat, els usos socials de l'espai i la distribució de les activitats en el territori.

L'estudi de la seguretat urbana no pot limitar-se a l'anàlisi de la delinqüència. Les enquestes de victimització, a banda de quantificar i analitzar l'exposició de la població a la delinqüència quotidiana, permeten copsar el seu sentiment de seguretat o d'inseguretat. L'EVAMB demana a totes les persones entrevistades (tant si han estat victimitzades com si no) la seva opinió sobre l'evolució de la seguretat en el darrer any, així com llur valoració sobre el nivell de seguretat. Ambdues qüestions es demanen en referència al propi barri de residència i al conjunt de la ciutat.

La influència que la victimització exerceix sobre el sentiment d'inseguretat no és qüestionable. Un altre assumpte és que la por al delicte sigui el principal motiu de temor als carrers. Si bé la tendència espontània és a associar la preocupació per la seguretat, gairebé sempre i invariablement, als alts nivells de criminalitat, les regularitats que s'observen en la distribució de la por no deriven únicament de la realitat delictiva: la delinqüència intervé, però no determina, l'atribució de seguretat als barris metropolitans. Al llarg de la trajectòria d'anàlisi de l'EVAMB s'ha mostrat com els usos socials de l'espai, que depenen del tipus de persones que hi viuen i que els utilitzen, estan entre els principals elements que contribueixen a fer dels barris llocs més o menys segurs. D'altra banda, la construcció social de la por és particularment sensible a les expressions de violència.

Aquests dos resultats es poden combinar i sintetitzar en la següent afirmació: el sentiment d'inseguretat als barris es concreta en la defensa de la integritat física i emocional en la convivència amb persones o situacions que s'han integrat a l'imaginari col·lectiu com conflictives o amenaçadores. Entesa aleshores com un fet social, la inseguretat percebuda no és el resultat d'un procés emocional, sinó d'un judici basat en les pròpies experiències quotidianes: les percepcions de seguretat o d'inseguretat als barris s'inscriuen en el marc de processos urbans i de trajectòries vitals particulars que es poden precisar en tres tipus o fonts d'inseguretat: l'exposició a la victimització, les dificultats en les relacions veïnals, i l'amplificació de les vulnerabilitats. Resulta obvi que la delinqüència, sobretot els fets violents, ocupen un espai privilegiat en la recerca de seguretats. Però cada vegada més, les relacions socials i de veïnatge estan sent constantment reestructurades i interpretades en funció de forts valors securitaris.

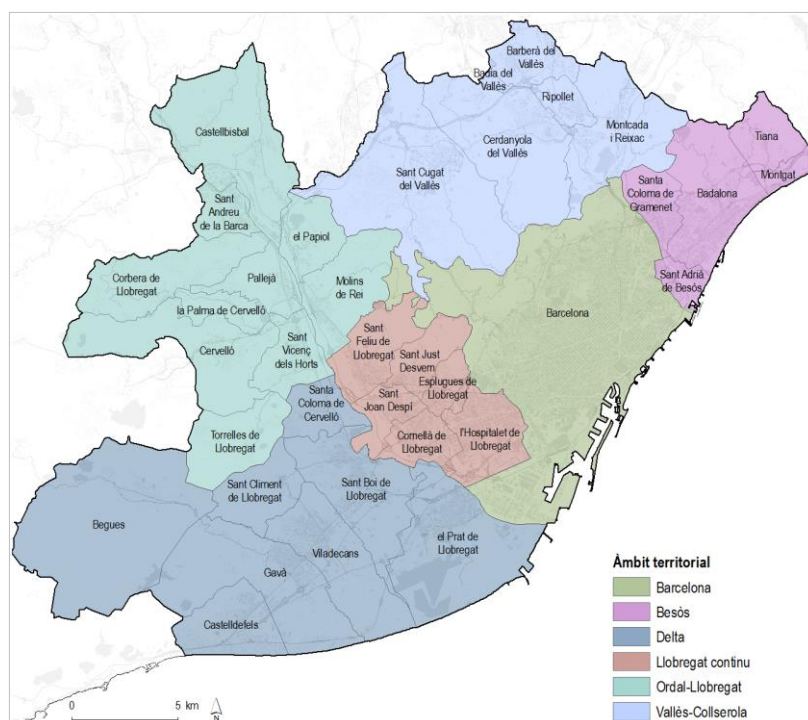
Característiques tècniques

La metodologia i les característiques tècniques de l'EVAMB s'han anat modificant al llarg de la seva trajectòria per tal d'adaptar l'instrument de mesura a una realitat delictiva i securitària canviant, a la vegada que per anar incorporant les avantatges que ofereixen els avenços en les tecnologies de la comunicació i la informació i en les tècniques de recollida i anàlisi de dades. Això s'ha fet sempre mantenint el màxim possible la comparabilitat i la continuïtat de la sèrie històrica. A continuació es presenten les principals característiques tècniques de l'EVAMB 2017.

Àmbit territorial de l'EVAMB 2017

L'àmbit territorial de referència de l'EVAMB són els 36 municipis que conformen l'actual AMB. L'estructura interna metropolitana es subdivideix en sis àmbits territorials definits pel seu nivell d'integració física i funcional (Barcelona ciutat, Besòs, Llobregat continu, Ordal-Llobregat, Delta i Vallès). El tractament territorial també es realitza en funció d'una variable de grandària municipal que aporta dades desagregades per cada una de les ciutats metropolitanes de més de 75.000 habitants, i, de forma agrupada, pels municipis de 50.000 a 75.000, de 25.000 a 50.000 i de menys de 25.000 habitants. Per tal de garantir la comparabilitat de les dades, les sèries es calculen des de l'any 2010, moment en què l'AMB va quedar constituïda pels 36 municipis actuals. El 2017 i per segon any consecutiu, els municipis de Sant Adrià de Besòs i de L'Hospitalet de Llobregat han ampliat la mostra a demanda i càrrec del seus respectius Ajuntaments, el primer per tenir una mostra amb significació estadística a nivell de ciutat i el segon per poder fer una anàlisi més detallada dividint la ciutat en tres grans zones (Nord, Centre i Sud).

Mapa 1. Àmbits territorials de l'EVAMB 2017.

Font: IERMB

Disseny i dimensió de la mostra

L'univers de l'EVAMB és la població de 16 anys i més resident als 36 municipis metropolitans. El disseny mostral que s'ha utilitzat és aleatori estratificat, dividint la població en estrats definits en funció del territori de residència, el sexe, i el grup d'edat, i extraient una mostra aleatòria simple dins de cada estrat. La primera variable utilitzada en el procés d'estratificació és la de territori (àmbits territorials i ciutats). S'ha optat per una afixació mixta. Els àmbits territorials, les ciutats grans i Sant Adrià de Besòs tenen un mínim de 300 unitats per tal de garantir un error màxim del 5,0% en els indicadors de victimització amb un interval de confiança del 95% i $p=0,25$ i $q=0,75$. En el cas de L'Hospitalet de Llobregat aquestes 300 unitats són per cadascun del tres territoris en que s'ha dividit la ciutat. A continuació s'estratifica la mostra segons el sexe i el grup d'edat (16-29, 30-44, 45 -64 i 65 i més), amb afixació segons criteris de proporcionalitat. El disseny mostral per a la ciutat de Barcelona, que recupera enguany la mostra teòrica de 4.000 individus, s'ha efectuat per part de l'equip tècnic del Departament d'Estudis d'Opinió de l'Ajuntament de Barcelona. Es tracta d'un mostreig aleatori estratificat en què els estrats s'han format per l'encreuament dels deu districtes municipals, amb el sexe, l'edat i nacionalitat dels ciutadans (espanyola i estrangera). S'han aplicat quotes per a cadascun dels estrats calculades segons el padró municipal d'habitants i l'afixació és proporcional a la població. La mostra final de l'EVAMB 2017 ha resultat ser de 7.492 individus: 3.614 de la ciutat de Barcelona i 3.878 a la resta de l'AMB. Amb aquesta mostra el marge d'error per al conjunt de l'AMB és de $\pm 0,98\%$ sota el supòsit de $p=0,25$ i $q=0,75$ per als indicadors de victimització i d' $1,13\%$ sota el supòsit de màxima indeterminació ($p=q=0,50$) per a les variables d'opinió. En ambdós casos el nivell de confiança és del 95%. La taula següent presenta la mostra definitiva i els marges d'error per als diferents territoris d'anàlisi.

Taula 1. Mostra i marge d'error segons estrats mostrals. EVAMB 2017.

ESTRAT	MOSTRA	MARGE D'ERROR VICTIMITZACIÓ*	MARGE D'ERROR OPINIÓ**
Barcelona	3.614	1,41%	1,63%
Besòs	941	2,77%	3,19%
Badalona	302	4,88%	5,64%
Santa Coloma de Gramenet	300	4,89%	5,65%
Sant Adrià de Besòs	303	4,85%	5,60%
Total: Resta Besos	36	14,13%	16,32%
Delta	607	3,44%	3,98%
Sant Boi de Llobregat	301	4,88%	5,64%
Total: Resta Delta	306	4,85%	5,60%
Llobregat continu	1.414	2,26%	2,61%
Hospitalet LI. TOTAL CIUTAT	905	2,82%	3,26%
Hospitalet LI. ZONA NORD (dist II, IV, V)	298	4,92%	5,68%
Hospitalet LI. ZONA CENTRAL (dist I, III)	304	4,86%	5,61%
Hospitalet LI. ZONA SUD (dist VI)	303	4,85%	5,60%
Cornellà de Llobregat	306	4,84%	5,59%
Total: Resta Llobregat continu	203	5,96%	6,88%
Ordal Llobregat	408	4,20%	4,85%
Vallès-Collserola	508	3,77%	4,35%
Sant Cugat del Vallès	302	4,87%	5,63%
Resta Vallès	206	5,91%	6,83%
TOTAL	7.492	0,98%	1,13%
TOTAL sense Barcelona	3.878	1,36%	1,57%

Font: IERMB

El treball de camp

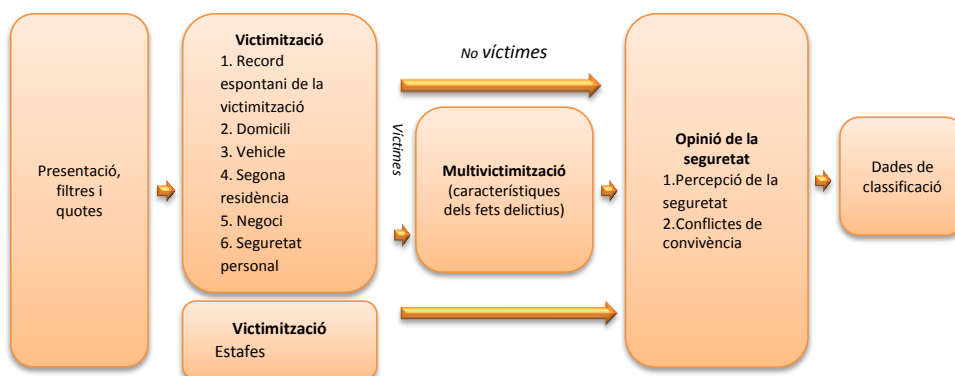
El treball de camp s'ha realitzat del 7 de març fins al 21 d'abril de 2017 i ha estat a càrrec del Gabinet d'Estudis Socials i Opinió Pública (GESOP). Per l'obtenció de les dades s'ha utilitzat una metodologia multicanal, que consisteix en la combinació de diferents mètodes de recollida d'informació assignats a priori en funció de l'edat de la població. Concretament:

- a) **Població de 16 a 44 anys:** selecció nominal dels entrevistats, contacte mitjançant correu postal i entrevistes autoadministrades mitjançant metodologia CAWI (internet) o assistides per telèfon si així ho sol·licitaven (CATI 900). Enquesta telefònica (CATI) a una mostra complementària no nominal seleccionada aleatòriament de bases telefòniques per tal de completar les quotes no cobertes mitjançant el sistema CAWI.
- b) **Població de 45 i més anys:** selecció aleatòria no nominal dels entrevistats a partir de bases telefòniques i entrevistes telefòniques (CATI).

Contingut i disseny del qüestionari

El disseny i els continguts del qüestionari de l'EVAMB respon als objectius principals de l'enquesta: mesura i caracterització de la victimització, dels fets delictius i de l'opinió de la població al respecte. La construcció de la seguretat no s'esgota però en la protecció davant els riscos associats a la delinqüència. En els darrers anys també s'han incorporat una sèrie de mesures sobre les relacions de convivència i el conflicte. Per primera vegada s'ha demanat de forma explícita per les agressions o intents d'agressió sexuals, diferenciant-les de la resta d'agressions físiques (fins a 2016 les agressions sexuals es quantificaven com a agressions físiques). Només a títol de prova, enguany s'han incorporat preguntes relacionades amb les estafes (càrrecs indeguts realitzats a la targeta bancària dels entrevistats/des, efectiu tret dels comptes bancaris sense permís i cobrament indegut fruit d'inspeccions de gas, llum o altres serveis). Atès que l'objectiu principal d'aquestes preguntes era estudiar la seva viabilitat en properes edicions, les estafes no s'han tingut en compte en la creació de cap dels indicadors que ens ocupen. La figura següent presenta l'estructura bàsica del qüestionari:

Figura 1. Estructura i blocs del qüestionari. EVAMB 2017.

Font: IERMB

Objectius de l'informe

El present informe ofereix l'explotació dels resultats de l'*Enquesta de Victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona de 2017 (EVAMB 2017)*. El document està estructurat en quatre grans capítols d'acord amb els objectius d'anàlisi de l'enquesta:

- La mesura de la victimització, els fets delictius i el comportament denunciador.
- L'opinió de la població sobre la policia.
- La construcció social de la seguretat.
- Els problemes al barri i les relacions de convivència i conflicte.

En primer lloc s'estudia l'estat de la delinqüència i la victimització al territori metropolità, concretament, l'evolució de la prevalença i la incidència de la victimització, les característiques personals de les víctimes i la localització dels fets en el territori. Seguidament s'estudia el comportament denunciador de la població i la valoració de la policia. En els darrers capítols s'analitza el sentiment de seguretat al barri i a la ciutat, els problemes del barri i les experiències de conflicte en la convivència.

1. DELINQUÈNCIA I VICTIMITZACIÓ

L'EVAMB és una eina dissenyada per mesurar l'extensió de la victimització entre la població de l'àrea metropolitana de 16 anys i més. Per fer-ho, es pregunta als entrevistats per una sèrie de fets delictius estructurats en cinc àmbits: la seguretat personal (robatoris de bossa, cartera o dispositius electrònics sense violència, estrebades, atracaments, agressions i amenaces), els vehicles (robatoris de tot el vehicle o d'alguna de les seves parts), els domicilis i les segones residències, així com els fets delictius contra els negocis i comerços. A partir d'aquestes informacions es construeixen els índexs de victimització, que calculen la proporció de persones que han patit com a mínim un fet que han considerat delictiu durant l'any anterior (2016). L'EVAMB també demana per les característiques dels fets ocorreguts. Així doncs a continuació s'estudia l'evolució de la victimització, les experiències de victimització segons els àmbits delictius, la localització dels fets delictius en el territori metropolità i el comportament denunciador de les víctimes.

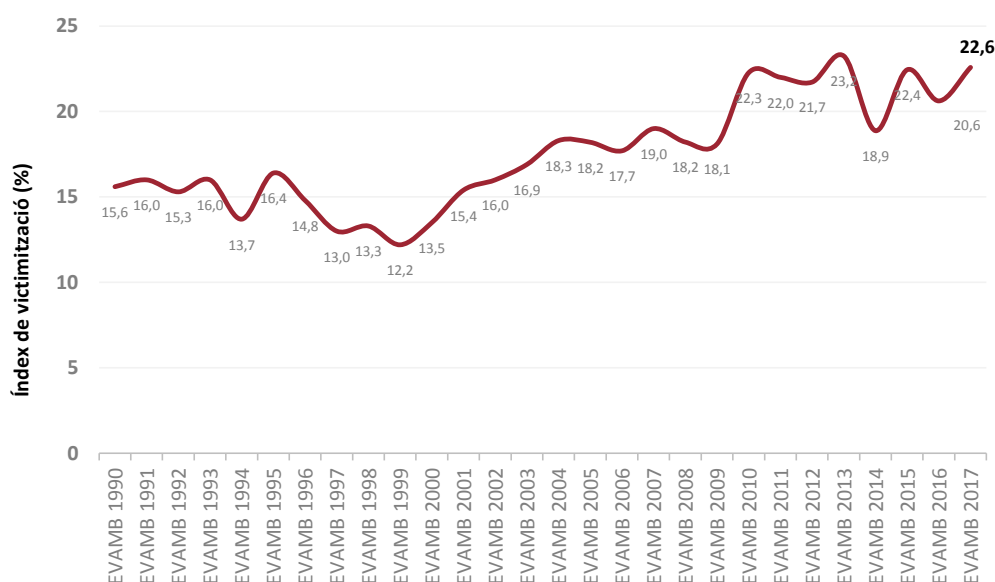
1.1. Evolució de la victimització

L'evolució de la victimització a l'AMB en els darrers anys s'inscriu en la fase alçista d'un període ascendent que s'inicià a finals de la dècada dels 90. Durant aquest període les enquestes internacionals de victimització com ara la *International Crime Victims Survey (ICVS)* o la *European Survey of Crime and Safety (EU ICS)* van registrar un decrement de l'activitat delictiva a la majoria de països econòmicament avançats. Aquest caiguda -coneguda com a *crime drop*-, no es detecta en les enquestes metropolitanes i locals com l'EVAMB. Al contrari, aquestes enquestes registren un increment notable d'algunes manifestacions delictives que té efectes en l'augment dels índexs globals de victimització. A diferència de les enquestes internacionals, les enquestes locals es duen a terme en entorns altament urbanitzats on actuen la majoria de

factors ecològics i estructurals que es relacionen amb taxes de criminalitat elevades (densitat de població, anonimat, majors oportunitats delictives), fenomen que podria estar emmascarat en els estudis de caràcter internacional que treballen amb mostres a escales territorials molt més grans. Concretament, i pel que fa a l'àmbit metropolità de Barcelona:

- L'índex global de victimització registrat per l'EVAMB 2017 ha estat d'un 22,6%. Per tant, incrementa 2 punts percentuals en relació a l'edició anterior, i se situa a la part alta del període alcista que des del tombant de segle i amb la sola excepció del 2014 ha situat la victimització de la població metropolitana sobre del 20%.

Gràfic 1. Evolució de l'índex global de victimització. EVAMB 1990-2017

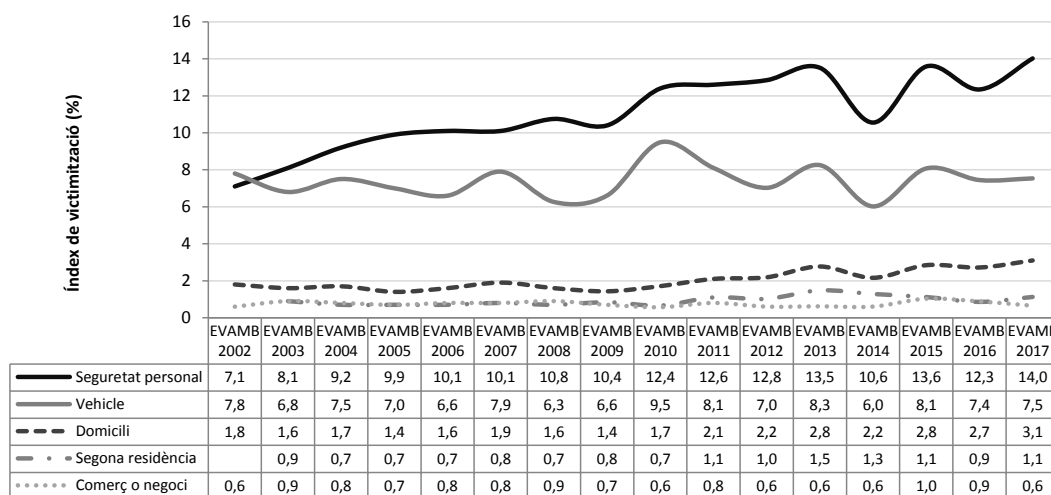
Font: EVAMB

Conèixer els processos globals de la victimització és clau per entendre a grans termes l'evolució de les relacions delictives a nivell metropolità però per tal d'explicar-la és necessari estudiar les variacions que s'han donat en les diverses manifestacions delictives. En efecte, l'índex global de victimització és massa genèric com per a permetre una anàlisi prou aclaridora de l'evolució de la delinqüència a l'AMB. És per aquest motiu que a continuació s'examina la sèrie de la victimització desagregada en cinc àmbits delictius: la seguretat personal, els vehicles, els domicilis, les segones residències i les botigues o negocis.

L'increment de la victimització l'AMB és atribuïble principalment a un augment dels fets contra la seguretat personal. En menor mesura, i en els darrers anys, també s'ha registrat un augment dels fets contra els domicilis, mentre que la victimització en la resta d'àmbits es manté relativament estable.

- En els primers anys de la sèrie els vehicles havien estat el principal àmbit de victimització, seguits de la seguretat personal. El gràfic 2 presenta la victimització just des de l'any en què per primera vegada es van registrar més víctimes de seguretat personal que de vehicles. Des d'aquest punt d'inflexió, la victimització dels vehicles s'ha mantingut força estable tot i oscil·lacions puntuals. En relació a l'any passat, la victimització en aquest àmbit es manté pràcticament igual (7,4% i 7,5% respectivament).
- Al contrari dels vehicles, la proporció de víctimes contra la seguretat personal ha seguit una tendència ascendent, lligada sobretot a l'increment de fets adquisitius. La proporció de víctimes registrades per l'EVAMB 2002 era del 7,1%, assolí el 10% en l'edició de 2006 i enguany arriba al valor més alt de la sèrie, situant-se en un 14,0% (dos punts percentuals més respecte l'any passat).
- Es detecta també un increment de la proporció de persones que han esdevingut víctimes d'un fet contra el seu domicili. La victimització en aquest àmbit va ser de l'1,8% el 2002. A partir de 2010 es va iniciar una tendència ascendent i els índexs en les darreres edicions de l'enquesta s'han anat aproximant al 3% fins assolir-lo en l'edició d'enguany (3,1%).
- Els fets contra les segones residències i els comerços o negocis són els de menor prevalença a l'àrea metropolitana i s'han mantingut relativament estables al llarg d'aquests anys.

Gràfic 2. Evolució de l'índex de victimització segons àmbits. EVAMB, 2002-2017

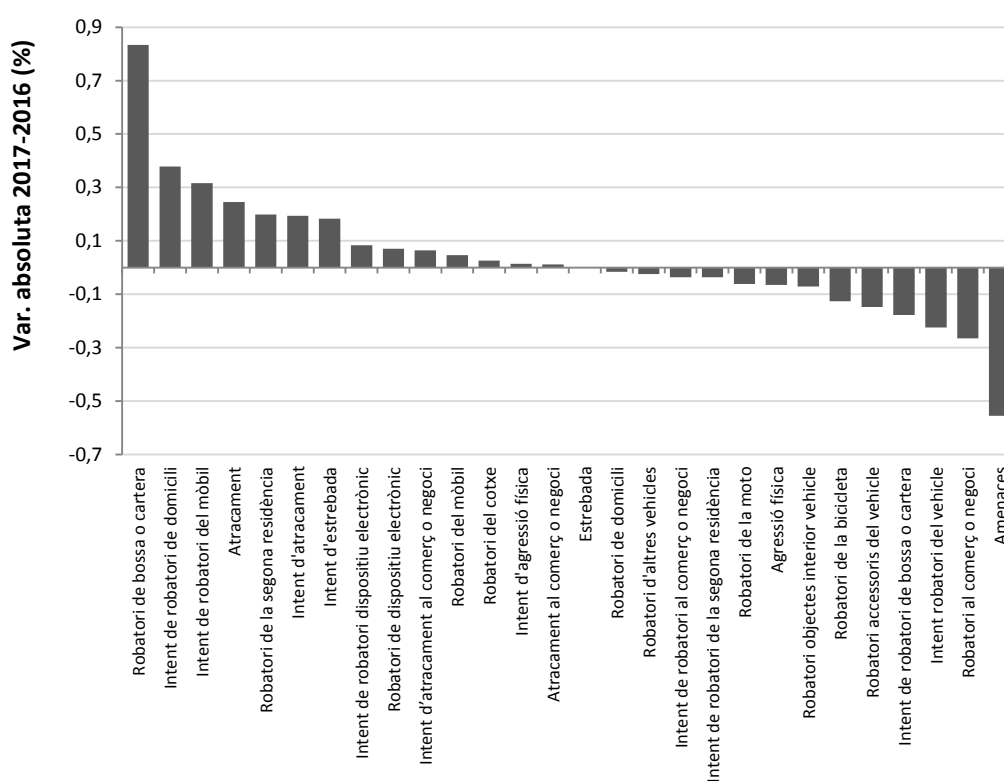
NOTA.- La suma dels índex de victimització és superior a l'índex global perquè hi ha persones que han patit experiències de victimització en diferents àmbits.

Font: EVAMB

L'EVAMB 2017 pregunta per 29 fets de victimització que comptabilitzen ens els índexs agregats. Respecte de l'any passat s'observa que:

- L'increment de la victimització contra la seguretat personal es deu sobretot a un augment dels robatoris de bossa o cartera, mentre que en aquest àmbit destaca el descens de les amenaces. En aquest àmbit, assenyalar que les agressions sexuals, preguntades separatament de les agressions físiques per primera vegada, han registrat una victimització del 0,3%.
- L'augment de la proporció de víctimes de fets contra els domicilis es deu a un increment dels intents de robatori dels mateixos.
- La resta d'índexs registren variacions molt petites, per sota dels 0,4 punts percentuals.

Gràfic 3. Evolució dels índexs de victimització segons fets delictius (variació absoluta). EVAMB, 2016-2017

Font: EVAMB

L'increment de la victimització respecte l'edició anterior de l'EVAMB es reflecteix a gairebé tot el territori metropolità, especialment a les zones del Besòs i de l'Ordal-Llobregat, però amb algunes excepcions significatives. Més concretament:

- A la zona del Besòs la victimització augmenta 4 punts percentuals. S'associa a un augment accentuat de la victimització a Badalona (de 6 punts percentuals, assolint un índex similar al de Barcelona: 24,0%) i menor a Santa Coloma de Gramenet (de 2,6 punts).
- A l'Ordal- Llobregat es registra un augment de 2,2 punts percentuals, per un increment de víctimes dels municipis de menys de 25.000 habitants, molts dels quals formen part d'aquest àmbit territorial.
- A la ciutat de Barcelona la proporció de víctimes augmenta 1,6 punts (del 23,3% al 24,9%).
- Per contra es registra un lleuger descens de la victimització al Delta i al Vallès-Collserola. Al Delta, Sant Boi de Llobregat viu un descens de gairebé un punt en la victimització. En el cas del Vallès el descens no està associat al comportament de la seva ciutat més gran (Sant Cugat veu incrementat significativament el seu índex de victimització) sinó que seria resultat de la caiguda registrada en la proporció de víctimes dels municipis mitjans (de 25.000 a 75.000 habitants).

Taula 2 . Índex global de victimització segons zones metropolitanes. EVAMB 2016-2017

ÀMBIT TERRITORIAL	EVAMB 2016	EVAMB 2017	Var Abs. (2017-2016)	Var Rel. (2017-2016)
Barcelona	23,3	24,9	1,6	6,8%
Besòs	19,0	23,1	4,1	21,5%
Delta	21,3	20,7	-0,5	-2,5%
Llobregat continu	20,7	20,8	0,1	0,3%
Ordal-Llobregat	14,6	16,8	2,2	15,1%
Vallès-Collserola	17,7	17,4	-0,3	-1,8%
Total AMB	20,6	22,6	2,0	9,5%

Font: EVAMB

Taula 3. Índex global de victimització segons grandària municipal. EVAMB 2016-2017

GRANDÀRIA MUNICIPAL	EVAMB 2016	EVAMB 2017	Var Abs. (2017-2016)	Var Rel. (2017-2016)
Barcelona	23,3	24,9	1,6	6,8%
L'Hospitalet de Llobregat	22,9	23,4	0,5	2,2%
Badalona	17,9	24,0	6,0	33,6%
Santa Coloma de Gramenet	19,6	22,2	2,6	13,2%
Cornellà de Llobregat	19,1	18,2	-0,9	-4,8%
Sant Boi de Llobregat	21,0	20,2	-0,9	-4,1%
Sant Cugat del Vallès	16,9	22,6	5,6	33,2%
Municipis de 50.000 a 75.000 habitants	20,5	18,1	-2,4	-11,5%
Municipis de 25.000 a 50.000 habitants	19,1	18,7	-0,4	-2,3%
Municipis de menys de 25.000 habitants	15,2	17,3	2,1	13,8%
Total AMB	20,6	22,6	2,0	9,5%

Font: EVAMB

1.2. Les experiències de victimització segons els àmbits delictius

Un cop examinades les tendències generals de la victimització, es presenten els principals indicadors que caracteritzen l'actual situació de la victimització metropolitana en funció dels diferents àmbits delictius. La taula 3 presenta, per a cada àmbit delictiu i els tipus de fets que el componen:

- Els índexs de victimització. Com s'ha vist expressen el percentatge de totes les persones entrevistades que afirmen haver patit un fet que consideren delictiu.
- Els índexs de risc. Alguns fets únicament afecten a aquelles persones que són propietàries del bé "agredit". Tenint en compte aquesta consideració es calculen els índexs de risc, que estableixen la relació entre les víctimes i les persones propietàries de vehicle, segona residència o negoci.
- Les ràtios de multivictimització. Una mateixa persona pot haver estat victimitzada en més d'una ocasió. La multivictimització és el nombre promig de fets que ha patit cada víctima.

Els resultats mostren que la seguretat personal és l'àmbit més afectat per la victimització. Els índexs de victimització en l'àmbit dels vehicles i els negocis és menor, tanmateix la seva importància es multiplica quan es té en compte a les persones que són propietàries d'aquests béns. Els fets contra els domicilis i les segones residències afecten a unes proporcions menors de població. Concretament: :

- L'índex de victimització en l'àmbit de la seguretat personal és el 14,0%.
- L'índex de risc dels comerços o negocis arriba al 18,3%, és a dir, gairebé una de cada cinc persones propietàries d'un comerç/negoci que han respost l'enquesta ha experimentat alguna forma de victimització en aquest àmbit.
- El risc per a les persones propietàries de vehicles ha estat de 12,0% proporció que és menor que la victimització contra la seguretat personal.

La facilitat d'accés a la víctima o al bé "agredit" és un dels elements amb major força explicativa en el risc de victimització. Així ho constaten les ràtios de multivictimització, que mostren que l'àmbit del comerç o negoci i el de la seguretat personal han estat els de més fàcil accés, atès que les ràtios de multivictimització han estat les més altes (2,12 i 1,53). La desagregació d'aquestes ràtios pels diferents tipus de fet també permet observar el següent:

- Les ràtios de multivictimització per intents de robatori de negoci (1,76) i per robatoris consumats de negoci (1,75) són les úniques que se situen per sobre de la ràtio global de multivictimització (1,68). Els intents d'atracament també presenten una multivictimització elevada (1,68). Els comerços i els negocis funcionen oberts de cara al públic durant la major part del dia, no es poden moure d'allà on estan i, en funció dels seus productes, poden esdevenir un objectiu preferent de l'activitat delictiva. En lògica conseqüència, els risc de multivictimització és molt elevat.

- També ha estat elevada la multivictimització en l'àmbit de la seguretat personal. Tanmateix, un examen detallat dels fets permet observar que les ràtios més altes corresponen a amenaces (1,36), als intents d'agressions físiques (1,28) i a les agressions i intents d'agressió sexual (1,28). En canvi la multivictimització és molt menor pel que fa a la resta de fets. Aquesta diferència és significativa i pot venir influïda pel diferent grau de proximitat entre víctima i agressor, aspecte al que es presta atenció a les pàgines següents.
- Segueix la multivictimització dels vehicles. L'exposició d'aquests béns a la delinqüència és regular, doncs generalment són béns que estan lluny de la protecció dels seus propietaris amb el que això comporta en termes de facilitat d'accés (els vehicles estan al carrer o en aparcaments, estacionats lluny del control del propietari). En aquest àmbit la major multivictimització ateny al robatori d'accessoris del vehicle (1,27). També és significatiu que les ràtios dels intents de robatori hagin estat elevades, doncs la definició d'haver estat víctima d'aquests fets pot venir influïda per la subjectivitat de les persones entrevistades (1,22).
- En els àmbits de l'habitatge, la multivictimització és més elevada en segones residències, ocupades puntualment o de forma estacional, que en els domicilis, habitats habitualment (1,23 i 1,13 respectivament).

Taula 4. Índexs de victimització, risc i ràtio de multivictimització. EVAMB 2017

	Índex de victimització (%)	Índex de risc propietaris (%)	Ràtio de multivictimització (fets/víctimes)
Seguretat personal	14,0	-	1,53
Robatori de bossa o cartera	4,6	-	1,13
Intent de robatori de bossa o cartera	3,2	-	1,26
Robatori del mòbil	1,9	-	1,06
Intent de robatori de mòbil	1,7	-	1,14
Robatori de dispositiu electrònic	0,2	-	1,00
Intent de robatori de dispositiu electrònic	0,2	-	1,07
Estrebada	0,8	-	1,00
Intent d'estrebada	1,2	-	1,04
Atracament	0,6	-	1,14
Intent d'atracament	0,7	-	1,15
Amenaces	2,0	-	1,36
Agressions físiques	0,5	-	1,14
Intent d'agressió física	0,7	-	1,28
Agressió o intent d'agressió sexual	0,3	-	1,28
Vehicle	7,5	12,0	1,36
Robatori del cotxe	0,1	0,1	1,06
Robatori de la moto	0,2	1,8	1,00
Robatori de la bicicleta	0,6	4,4	1,08
Robatori d'altres vehicles *	0,0	-	-
Intent robatori del vehicle	1,6	2,6	1,22
Robatori objectes interior vehicle	1,9	3,0	1,19
Robatori accessoris del vehicle	4,0	6,4	1,27
Domicili	3,1	-	1,13
Robatori de domicili	1,2	-	1,05
Intent de robatori de domicili	2,0	-	1,13
Segona residència	1,1	5,3	1,23
Robatori de la segona residència	0,8	3,6	1,22
Intent de robatori de la segona residència	0,4	2,0	1,05
Comerç o negoci	0,6	18,3	2,12
Robatori al comerç o negoci	0,4	11,9	1,75
Intent de robatori al comerç o negoci	0,3	7,9	1,76
Atracament al comerç o negoci *	0,0	-	-
Intent d'atracament al comerç o negoci	0,1	1,8	1,68
Total AMB	22,6	-	1,68

(*) Enguany no s'han detectat víctimes de robatori d'altres vehicles ni d'intents d'atracament al comerç negoci. Cal assenyalar també que en els àmbits minoritaris (domicili, segona residència i comerç) les ràtios de multivictimització de cada fet poden referir-se a una població de referència escassa.

NOTA: La suma dels índex de victimització és superior a l'índex global perquè una mateixa persona pot haver patit experiències de victimització en diferents àmbits. La suma també és diferent a l'índex de l'àmbit, doncs una víctima pot haver patit diferents fets.

Font: EVAMB

Dels resultats anteriors es conclou la diferent exposició a l'activitat delictiva dels àmbits estudiats (seguretat personal, vehicles, habitatges, negocis). Per tal d'aprofundir en l'anàlisi d'aquesta diferent exposició al delictu cal tenir en compte aquells elements que creen les condicions "idònies" per a la comissió del delictu (facilitant l'accés a la víctima o l'objectiu material, incrementant la rendibilitat de l'acte delictiu, minimitzant la probabilitat de ser enxampat...). Aquests elements conformen el que en criminologia s'anomenen factors delictògens, criminògens o situacionals i que l'EVAMB ha recollit al llarg de la seva trajectòria amb menor o major nivell de detall/extensió. D'altra banda, tal i com s'afirma des de la victimologia, l'estil de vida (estretament lligat al cicle vital), o les característiques físiques i socials dels individus fan que algunes persones puguin ser blancs més probables de determinats tipus de delictes. A continuació, per als diferents àmbits delictiu, s'estudien variables victimològiques i factors delictògens. Es tracta d'atributs empíricament observables que responen a regularitats detectades per l'enquesta que permeten establir explicacions útils a nivell acadèmic (anàlisis criminològiques) i polític (com a inspiració de polítiques de prevenció).

Entre les variables victimològiques s'estudia:

- Les característiques sociodemogràfiques de les víctimes. L'atribut de víctima no es distribueix aleatòriament, sinó significativament en funció de l'accessibilitat i la rendibilitat delictiva que ofereixen els diferents perfils de població.
- L'afectació psicològica. L'estudi de l'impacte emocional de la victimització permet avaluar la gravetat dels fets delictius, amb conseqüències en la construcció social de la seguretat ciutadana, així com en les demandes de vigilància i control. També informa de la proximitat personal del bé agredit.
- El grau de coneixement de l'agressor. Es tracta d'una dada que es considera d'utilitat tant per matisar els possibles impactes emocionals de la victimització, com a l'hora d'examinar els mecanismes que operen en la definició social del delinqüent.

Pel que fa als factors delictògens es presenta:

- El tipus d'espai on han passat els fets contra la seguretat personal. La localització delictiva és un dels factors explicatius de la lògica de la rendibilitat delictiva. Les agressions contra la seguretat personal són les que impliquen més clarament relació social i un dels exemples de triangulació entre activitats quotidianes, condicions situacionals i delinqüència. S'estudia on han passat els fets: a l'espai urbà, a zones d'oci, consum, restauració, a les infraestructures de transport, en espais residencials...
- L'horari. La racionalitat del comportament delictiu es palesa quan s'estudia la seva distribució temporal al llarg del dia. En funció de l'àmbit i del tipus de fet, la delinqüència tria el millor moment per accedir a l'objectiu amb les majors garanties d'èxit (més oportunitats, més accessibilitat) i la major impunitat (menys control, més anonimat, més vies d'escapada...). Aquesta variable que havia format part de l'enquesta al llarg de la seva trajectòria, es recupera en l'EVAMB 2017 per als residents de fora de Barcelona després de 4 anys sense disposar-ne.

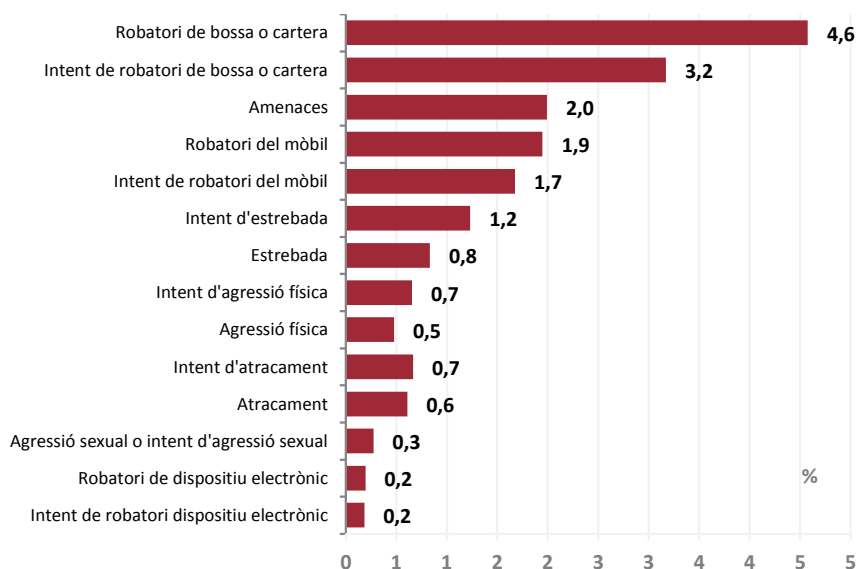
a) Els fets contra la seguretat personal

Tal com s'ha explicat anteriorment, l'àmbit més afectat per la victimització és el de la seguretat personal. La multivictimització també és elevada, atès que l'autoprotecció en aquest àmbit presenta dificultats evidents (es poden evitar certs llocs i a certes hores del dia, si bé això no és garantia que no passi alguna cosa). L'anàlisi dels fets que han passat en aquest àmbit mostra que:

- La victimització més freqüent en l'àmbit de la seguretat personal respon als robatoris de bossa o cartera, consumats i no consumats (4,6% i 3,2% respectivament).
- També són freqüents les amenaces (2,0%) i els robatoris de telèfon mòbil (1,9% els consumats i 1,7% els intents).

Les dades permeten emfatitzar el paper dels furt i dels robatoris personals en la victimització metropolitana, així com la importància de les amenaces i dels intents, especialment en la seva vessant de por col·lectiva, perquè l'esment de fets que no es van consumir pot tenir una base real o bé resultar d'una vivència subjectiva d'inseguretat.

Gràfic 4. Índex de victimització dels fets contra la seguretat personal. EVAMB 2017.

Font: EVAMB

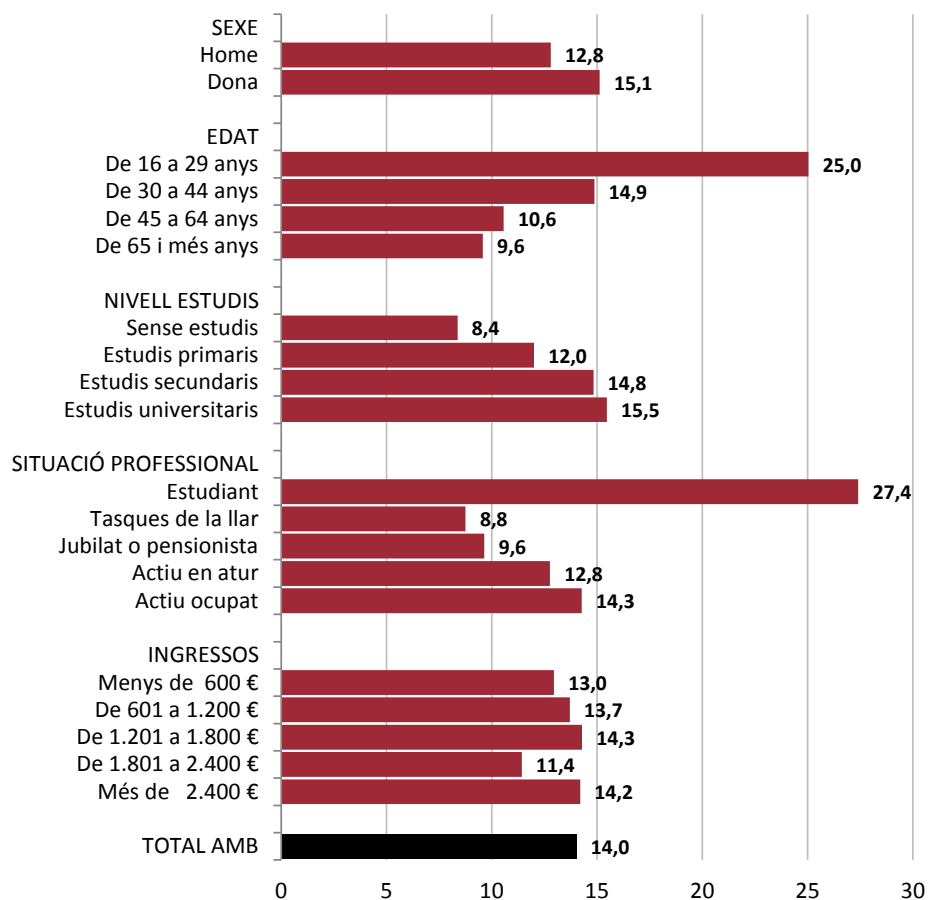
Pel que fa a l'estructura sociodemogràfica de les víctimes, s'estudia la victimització personal de forma agregada i es matisa a partir de la següent agrupació dels fets en tres tipus:

- Els fets adquisitius no violents: s'inclouen els furts i robatoris de béns personals (bossa, cartera, telèfon mòbil o altres dispositius electrònics) que es produeixen sense violència i, sovint, sense que la víctima s'adoni de la seva sostracció.
- Els fets adquisitius violents: fan referència a aquells robatoris de béns en els que hi ha una certa dosi de violència, en conseqüència, amb contacte entre la víctima i el victimari (estrebades i atracaments).
- Els fets violents no adquisitius: corresponen a aquells fets l'objectiu dels quals no és l'apropiació d'un bé, sinó la violència física o simbòlica (amenaces i agressions).

En els resultats obtinguts mostren que les diferències en les pautes d'utilització de la ciutat i en el grau i característiques de les mobilitats quotidianes constitueixen el factor de risc de victimització que s'associa als diferents perfils de població.

- Les dones són les principals víctimes dels robatoris no violents i de la violència sense voluntat adquisitiva. Quan es tracta de robatoris amb violència, les diferències de gènere són menors, si bé en l'EVAMB 2017 els homes n'han estat més víctimes.
- Els índexs disminueixen a mesura que augmenta l'edat de la població. Això significa que actualment són els segments de població més joves els que estan sotmesos a una major pressió delictiva contra la seva seguretat personal, de forma global i en els tres tipus de fets. L'ocupació hi està fortament associada, doncs es relaciona estretament l'estructura d'edat: les persones que estan estudiant o en edat activa són més víctimes. Els índexs de victimització més baixos corresponen en canvi a les persones jubilades (majoritàriament gent gran) i a les persones que es dediquen a les tasques de la llar.

Gràfic 5. Índex de victimització en seguretat personal segons característiques sociodemogràfiques. EVAMB 2017.

Font: EVAMB

Taula 5. Índexs de victimització en l'àmbit de la seguretat personal segons tipus de fets. EVAMB 2017

%	Seguretat personal	Adquisitiu no violents	Adquisitiu violents	Violents no adquisitiu
SEXE				
Home	11,3	7,7	2,3	3,5
Dona	13,4	9,5	2,8	3,0
EDAT				
De 16 a 29 anys	19,9	14,9	4,1	5,0
De 30 a 44 anys	12,4	8,4	2,0	4,0
De 45 a 64 anys	12,0	8,1	2,7	3,4
De 65 i més anys	7,2	5,1	1,9	0,7
NIVELL ESTUDIS				
Sense estudis	8,5	5,4	3,1	0,6
Estudis primaris	11,1	7,0	2,8	3,2
Estudis secundaris	13,1	9,2	2,4	3,8
Estudis universitaris	13,3	10,1	2,4	3,0
SITUACIÓ PROFESSIONAL				
Estudiant	21,3	15,8	4,5	5,0
Tasques de la llar	6,6	5,4	2,3	0,5
Jubilat o pensionista	8,2	5,7	2,2	1,1
Actiu en atur	15,2	10,6	2,7	4,9
Actiu ocupat	12,5	8,6	2,1	4,0
INGRESSOS				
Menys de 600 €	17,0	12,2	3,7	4,7
De 601 a 1.200 €	12,2	7,9	2,4	4,1
De 1.201 a 1.800 €	13,3	9,6	2,7	2,5
De 1.801 a 2.400 €	12,4	8,1	2,4	3,7
Més de 2.400 €	11,5	9,4	2,0	2,5
TOTAL AMB	12,3	8,7	2,5	3,2

Font: EVAMB

A més de caracteritzar a les víctimes, l'EVAMB permet estudiar la relació existent entre víctimes i delinqüents. Una primera constatació és que en la majoria de situacions les víctimes mai no han arribat a saber qui era el seu agressor, ja sigui perquè no l'han pogut veure o perquè no el coneixen. Tanmateix amb importants diferències segons el tipus de fets. Així:

- El coneixement de l'agressor és molt baix en els fets de caràcter adquisitiu sense violència (furts i robatoris): sols en un 4,4% dels casos es coneixia l'agressor o agressors abans del fet, mentre que en un 58,0% tot i veure'l, la víctima relata que no el coneixia.
- Quan es tracta de robatoris amb violència (estrebades, atracaments) el coneixement de l'agressor també és baix (3,9%), si bé en aquest tipus de fets hi sol haver un major contacte víctima-victimari doncs els fets en què no s'ha vist el delinqüent disminueixen fins al 13,8%.
- La situació varia significativament en el cas dels fets violents de caràcter no adquisitiu. Fins a un 23,6% d'amenaçes i d'agressions verbals o físiques que es van produir a l'AMB al llarg de 2016 afectaven a persones que es coneixen entre elles, percentatge que com s'ha vist no arriba al 5% en els altres tipus de fets. En el 13,7% dels casos aquests fets implicaven veïns i veïnes del barri, i en el 7,4% a una persona coneguda.

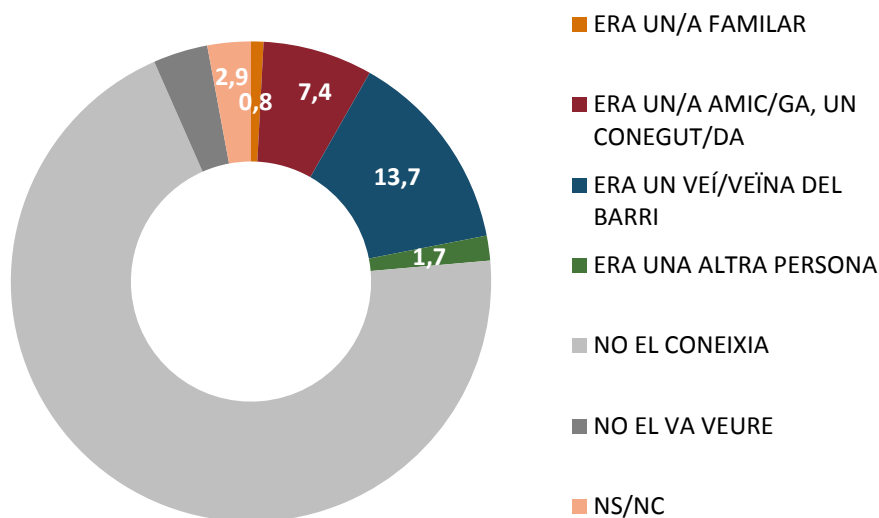
Així doncs, la violència quotidiana, sovint associada en l'imaginari col·lectiu a brots irracionals i amb protagonisme de persones estranyes i desconegudes, freqüentment deriva de les relacions socials que s'estableixen amb persones properes física o emocionalment.

Taula 6. Coneixement de l'agressor segons tipus de fets contra la seguretat personal. EVAMB 2017

%	TOTAL SEGURETAT PERSONAL	Adquisitiu no violents	Adquisitiu violents	Violents no adquisitiu
Coneixia l'agressor	8,3	4,4	3,9	23,6
No coneixia l'agressor	64,3	58,0	81,1	69,8
No va veure l'agressor	26,4	37,2	13,8	3,7
NS/NC	1,1	0,4	1,2	2,9
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: EVAMB

Gràfic 6. Relació amb l'agressor en els fets violents no adquisitius. EVAMB 2017

Font: EVAMB

La diferent proximitat emocional dels fets delictius es reflecteix també en l'impacte psicològic que causen en la víctima, que es mesura amb una avaluació en l'escala de 0 (no li va afectar gens) a 10 (li va afectar moltíssim). Els fets contra la seguretat personal produeixen un impacte mitjà de 5,62 punts . Ara bé, aquest impacte varia en funció del tipus de fet:

- Es constata que els furt i robatoris sense violència generen un impacte psicològic baix en les víctimes (5,46) i que aquest augmenta quan els fets incorporen alguna dosi de violència física o verbal (5,55 en els robatoris violents i 6,18 en la violència sense voluntat adquisitiva). Així doncs, malgrat els índexs de victimització d'amenaques i agressions són baixos, resulten d'una gran importància per a la vivència de seguretat.

Taula 7. Afectació psicològica segons tipus de fets contra la seguretat personal. EVAMB 2017

0-10	Afectació psicològica
Adquisitius no violents	5,46
Adquisitius violents	5,55
Violents no adquisitius	6,18
TOTAL SEGURETAT PERSONAL	5,62

Font: EVAMB

Pel que fa als factors delictògens, els fets contra la seguretat personal s'han donat preferentment en espais de mobilitat: carrers i infraestructures de transport. També són espais preferents de l'activitat delictiva en aquest àmbit els espais d'oci i consum i, en menor mesura, les zones d'estada i relació com els parcs i places. L'àmbit residencial és el que localitza menys proporció de fets, si bé és l'espai preferent dels fets violents sense voluntat adquisitiva. Concretament:

- El 19,2% dels fets contra la seguretat personal han tingut lloc en carrers transitats, el 17,4% en vagons del metro i el 14,3% en estacions de metro. La intensitat d'ús d'aquests espais durant gran part del dia els converteix en un lloc de gran oportunitat delictiva. En el cas dels carrers transitats, són escenari de tot tipus de fets (adquisitius i no adquisitius, violents i no violents). El transport públic atreu sobretot robatoris sense violència: al ser molt freqüentat, ofereix molta oportunitat delictiva. Destacar però que el 12,3% de fets violents adquisitius han tingut lloc en estacions de metro o FGC (previsiblement durant les hores amb poca gent). S'observa així certa especialització dels fets que tenen lloc en el transport públic: en les hores de més freqüentació són escenari preferent de robatoris sense violència, mentre que la manca de control informal en les hores de menor intensitat d'ús afavoreix els fets adquisitius violents (atracaments, estrebades).
- Els carrers amb poca gent han estat escenari de l'11,7% dels episodis delictius. En aquest cas els fets que més hi tenen lloc són els que revesteixen certa dosi de violència, sobretot els adquisitius violents (atracaments, estrebades). La manca de control social per la baixa presència de gent és un factor que facilita aquest tipus de delictes, que necessiten de "certa intimitat" per no ser detectats.
- També és significativa la localització de fets en centres comercials (7,2%) i espais de restauració (bars i restaurants: 4,5%). En aquest cas, com en transports públics i zones freqüentades, els principals fets són robatoris sense violència.
- La resta d'espais són escenari de menys d'un 5% dels fets contra la seguretat personal. Ara bé, cal assenyalar que prop d'un 10% dels fets violents no adquisitius (agressions, amenaces) es produeixen a l'entorn residencial de la víctima: a casa seva, a l'escala de veïns o a l'ascensor.

Taula 8. Tipus de lloc on passen els fets contra la seguretat personal. EVAMB 2017.

%	Seguretat personal	Adquisitiu no violents	Adquisitiu violents	Violents no adquisitiu
CARRERS				
Carrer transitat	19,2	14,5	27,9	26,4
Carrer amb poca gent	11,7	6,3	27,4	15,2
PARCS I PLACES				
Plaça	3,8	2,9	3,4	6,8
Parc públic o un descampat	3,1	2,4	4,6	4,3
ESPais D'OCI I CONSUM				
Centre comercial, botiga o mercat municipal	7,2	9,3	3,0	4,2
Bar o restaurant	4,5	6,2	1,5	1,7
Discoteca o bar musical	2,7	3,1	1,4	2,6
Mercat a l'aire lliure	1,2	1,6	0,9	0,0
Platja	1,4	1,6	1,8	0,6
Centre esportiu	1,6	2,0	0,3	1,5
INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT				
Parada de bus o de tramvia al carrer	0,5	0,5	0,9	0,0
Estació de tren, terminal d'autobús o l'aeroport	1,4	1,5	0,9	1,4
Estació de metro/FGC	14,3	17,0	12,3	8,1
Vagó de metro, de tramvia, de tren, o de l'autobús	17,4	23,3	7,4	7,7
ENTORNS RESIDENCIALS				
A casa seva	1,4	0,5	0,9	4,5
A casa d'una altra persona	0,3	0,2	0,3	0,6
A l'escala de veïns / ascensor	1,6	0,7	1,8	3,9
A l'entrada de l'edifici	0,3	0,1	0,4	0,8
ALTRES				
A la feina	3,4	3,1	1,5	5,6
A l'escola / centre educatiu	0,3	0,5	0,0	0,0
A un pàrquing	0,4	0,6	0,4	0,0
En un altre lloc	1,0	0,9	0,3	2,0
NS/NC	1,4	1,3	0,7	2,2
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: EVAMB

Els resultats anteriors constaten que quan es tracta de fets a la descuidada els escenaris preferents són aquells molt freqüentats, mentre que quan els fets comporten certa dosi de violència el victimari cerca espais amb poca vigilància i, per tant, més aviat solitaris. L'horari en què tenen lloc els fets delictius confirma aquestes afirmacions: en els fets violents el victimari selecciona moments amb poca presència de gent (nits, vespres...), mentre que els fets no violents es donen preferentment en hores en què els espais urbans estan més concorreguts. La taula següent presenta la distribució horària dels fets contra la seguretat personal. Cal tenir en compte que l'EVAMB 2017 ha recuperat aquesta pregunta després de quatre anys sense realitzar-la. Ara bé, només s'ha preguntat als residents de fora de Barcelona, doncs el qüestionari de l'EVB no la incloïa. Els resultats mostren com la major part dels fets contra la seguretat personal tenen lloc a la tarda (29,5%), i en segon lloc al matí i migdia (20,7% i 19,7% respectivament). El tipus de fets matisa els resultats: a mesura que transcorre el dia, els fets esdevenen més violents. Així, matí i migdia són moments preferents de robatoris sense violència, mentre que tarda, vespre i nit registren més robatoris violents (atracaments, estrebades). La matinada és el moment preferit per a la violència no adquisitiva (amenaces, agressions).

Taula 9. Horari dels fets contra la seguretat personal. EVAMB 2017.

%	Seguretat personal	Adquisitiu no violents	Adquisitiu violents	Violents no adquisitiu
Matí	20,7	23,9	13,5	18,2
Migdia	19,7	21,6	16,4	17,9
Tarda	29,5	28,1	39,5	26,3
Vespre	15,5	13,3	19,7	17,7
Matinada	12,5	10,9	10,9	16,8
NS/NC	2,1	2,1	0,0	3,2
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0

Nota: les dades pertanyen als residents de l'AMB tret dels barcelonins.

Font: EVAMB

En futures edicions seria d'interès que l'horari dels fets delictius es preguntés per a tots els residents de l'AMB, barcelonins inclosos. Això permetria aprofundir en l'estudi de l'activitat delictiva a l'AMB, creuant per exemple l'horari dels fets amb els escenaris on tenen lloc.

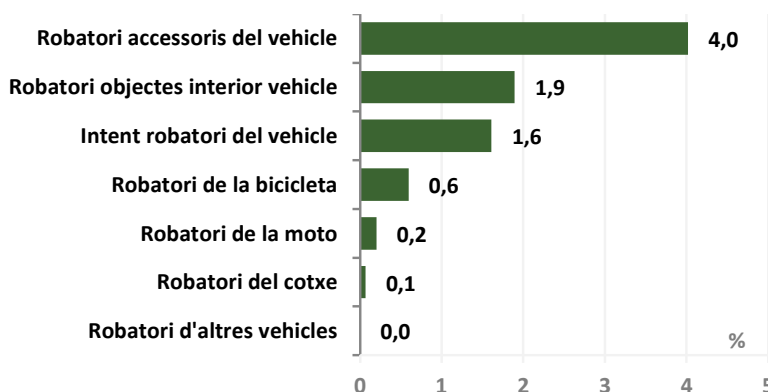
b) Els fets contra els vehicles

La victimització contra els vehicles a l'AMB implica el 7,5% de les persones entrevistades, pel que constitueix el segon índex en prevalença sobre la població.

Quant al tipus de fets en aquest àmbit, els més habituals corresponen als de menor entitat criminològica:

- El robatori d'accessoris del vehicle és l'episodi delictiu més freqüent i ha afectat el 4,0% de les persones entrevistades.
- Els robatoris d'objectes de l'interior del vehicle han implicat a l'1,9% de la població metropolitana.
- Els robatoris de tot el vehicle han estat menys habituals, sent més freqüents els intents (1,6%) que no pas els robatoris consumats de bicicleta (0,6%), moto (0,2%) o del cotxe (0,1%).

Gràfic 7. Índex de victimització dels fets contra els vehicles. EVAMB 2017.

Font: EVAMB

Els fets contra els vehicles no afecten a tota la població sinó només a les persones que en són propietàries. Si es té en compte aquesta consideració es pot construir un índex que estableixi la relació entre les víctimes i les persones propietàries i que anomenem índex de risc:

- L'índex de risc dels vehicles ha estat del 12,0%: per tant, una de cada 10 persones propietàries d'un vehicle privat (cotxe, moto o bicicleta) han patit alguna experiència de victimització en aquest àmbit. El risc és més elevat en aquells fets de menor entitat criminològica i de major facilitat d'accés per al delinqüent com els robatoris d'accessoris (6,4%). També es registra un major risc en intents (2,6%), que en robatoris consumats del vehicle sencer, en què les bicicletes són els tipus de vehicle amb major risc de ser robades (4,4%).

Taula 10. Índexs de risc dels fets contra els vehicles. EVAMB 2017.

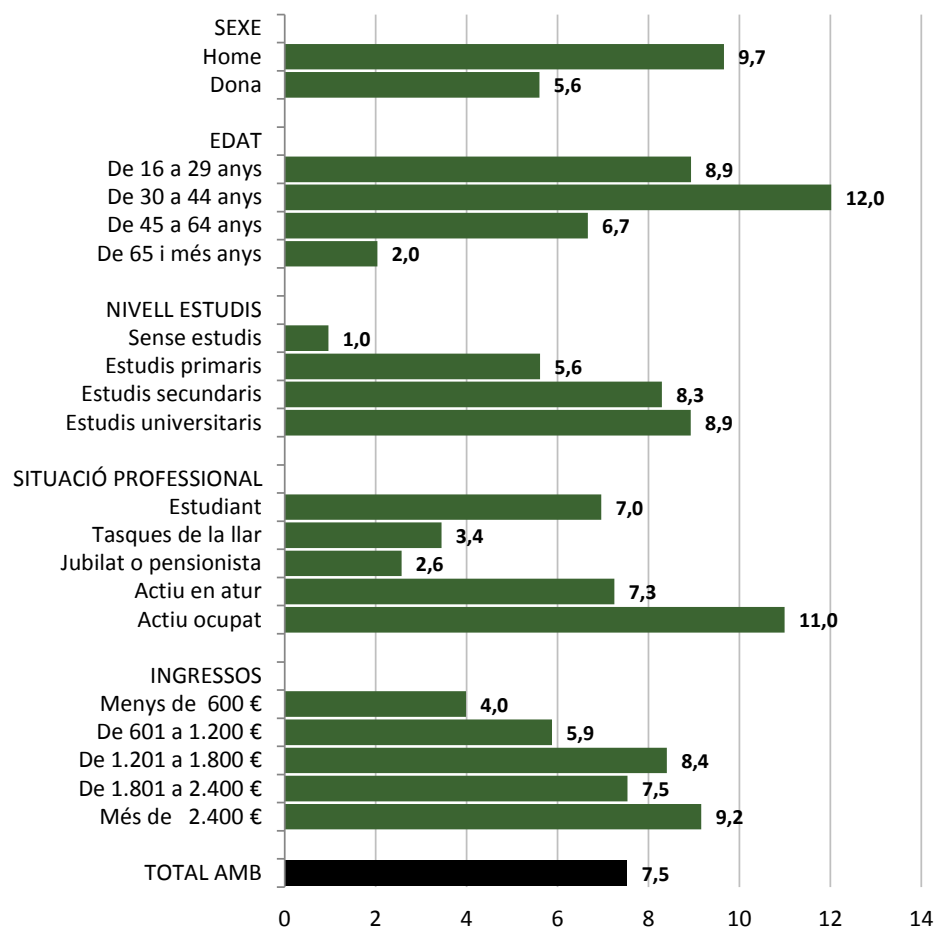
	Índex de risc
Robatori del cotxe	0,1
Robatori de la moto	1,8
Robatori de la bicicleta	4,4
Intent robatori del vehicle	2,6
Robatori objectes interior vehicle	3,0
Robatori accessoris del vehicle	6,4
TOTAL VEHICLE	12,0

Font: EVAMB

Cal fer esment específic a les característiques personals de les víctimes en aquest àmbit, molt especialment des d'una perspectiva de gènere:

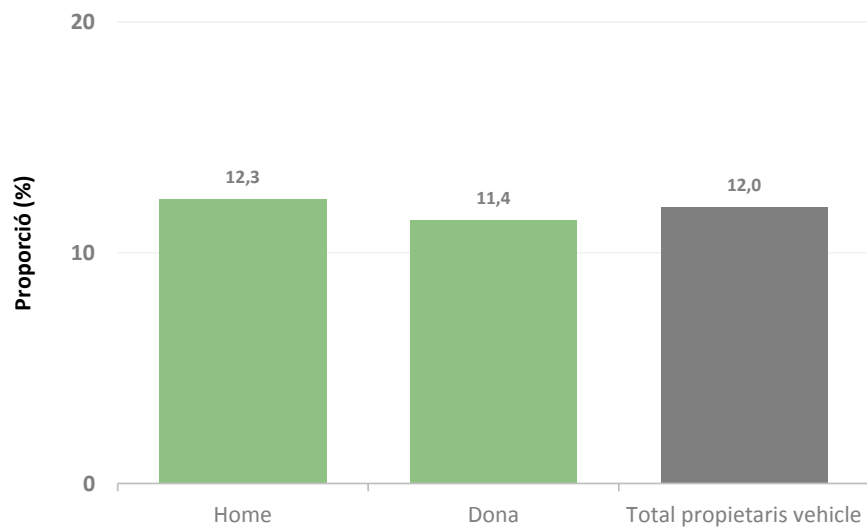
- La proporció d'homes víctimes d'un fet contra els vehicles és significativament més alta que entre les dones. Aquest diferencial s'explica perquè en general els homes tenen més accés i utilitzen més el vehicle privat que les dones, especialment en desplaçaments quotidians per feina i estudis. La proporció de dones amb carnet de conduir i accés a vehicle privat és menor, en conseqüència utilitzen amb més freqüència el transport públic i fan més desplaçaments a peu. Ara bé, les diferències de gènere es minimitzen quan només es tenen en compte aquelles persones que disposen de vehicle: l'índex de risc és de 12,3% entre els homes que disposen de vehicle i sols un punt per sota (11,4%) en el cas de les dones.
- L'edat i la situació professional també són factors molt significatius. En efecte, la població de 65 anys o més, que ja està majoritàriament jubilada, presenten uns índexs de victimització contra els vehicles molt menors que la resta de segments de població.
- També s'observa un increment de la victimització a mesura que augmenta el nivell d'ingressos que s'explica per la major disposició de vehicles entre la població de major renda. Les diferències de renda es redueixen també en aquest cas quan es té en compte només a la població propietària, fins i tot mostrant un major risc entre les persones amb menor nivell de renda.

Gràfic 8. Índex de victimització dels vehicles segons característiques sociodemogràfiques. EVAMB 2017.

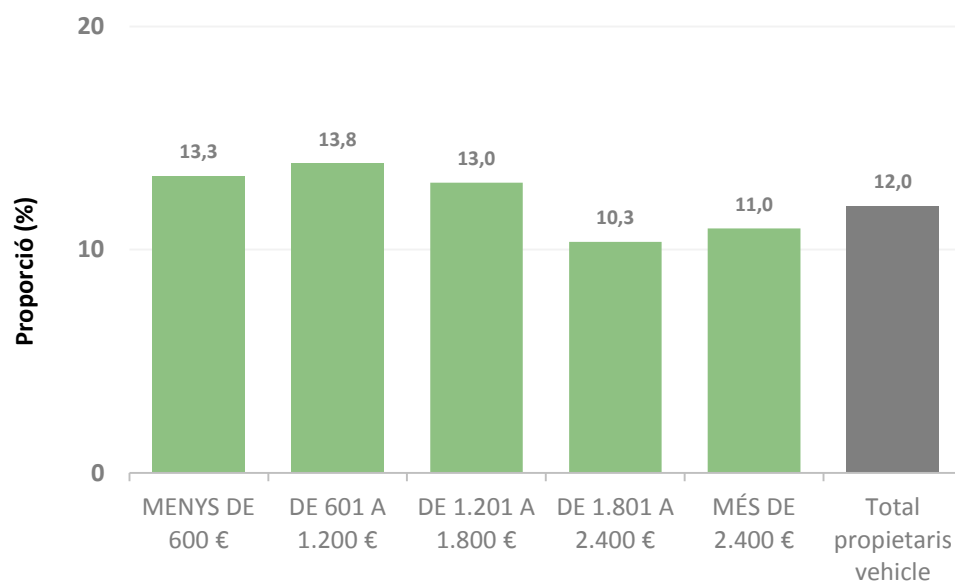
Font: EVAMB

Gràfic 9. Índex de risc dels fets contra els vehicles segons sexe. EVAMB 2017.

Font: EVAMB

Gràfic 10. Índex de risc dels fets contra els vehicles segons nivell d'ingressos. EVAMB 2017.

Font: EVAMB

Pel que fa a les característiques dels fets contra els vehicles s'observa:

- El coneixement de l'agressor en l'àmbit dels vehicles és pràcticament nul (1,5%). Aquesta dada es congruent amb els resultats anteriors i confirma el que s'explicava quan s'anitzaven les ràtios de multivictimització, i és que els fets contra els vehicles acostumen a passar quan aquests estan aparcats al carrer, lluny de la vista dels seus propietaris. És normal doncs que siguin béns fàcilment accessibles i que no hi hagi contacte entre la víctima i el delinqüent: en un 74,2% dels fets la víctima no ha vist l'agressor.
- En conjunt l'afectació psicològica que generen els fets contra els vehicles és baixa (4,77 punts de mitjana). Això és especialment cert pel que fa al robatori d'accessoris del vehicle. Malgrat ser un dels fets més freqüents a l'AMB (la victimització ha estat del 4,0%), tenen poc impacte psicològic en les víctimes (4,42). L'impacte psicològic dels robatoris de vehicle (7,07) és lògicament molt més gran.

Taula 11. Coneixement de l'agressor segons tipus de fets contra els vehicles. EVAMB 2017

%	TOTAL VEHICLE	Robatori objectes interior vehicle	Robatori accessoris vehicle	Robatori vehicle sencer	Intent robatori vehicle
Coneixia l'agressor	1,5	0,0	1,4	3,0	2,7
No coneixia l'agressor	23,4	20,6	24,4	28,2	21,6
No va veure l'agressor	74,2	78,7	72,6	68,8	75,7
NS/NC	0,9	0,7	1,6	0,0	0,0
Total	100,0	100	100	100	100

Font: EVAMB

Taula 12. Afectació psicològica segons tipus de fets contra els vehicles. EVAMB 2017

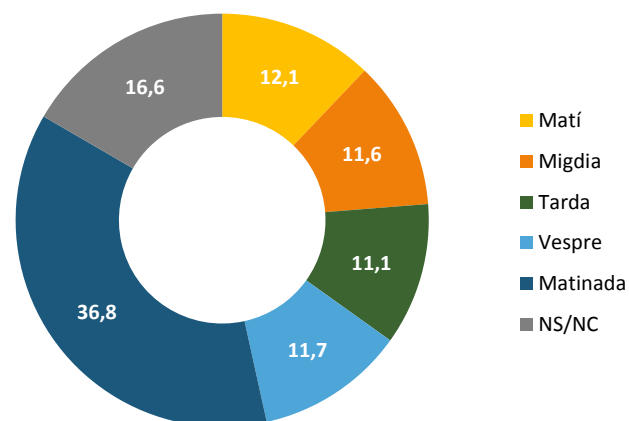
0-10	Afectació psicològica
Robatori objectes interior vehicle	4,95
Robatori accessoris vehicle	4,42
Robatori vehicle sencer	7,07
Intent robatori vehicle	4,40
TOTAL VEHICLE	4,77

Font: EVAMB

Pel que fa als factors situacionals o delictògens, l'EVAMB 2017 ha recuperat la pregunta sobre el moment del dia en què va tenir lloc l'episodi delictiu.

- Els fets contra els vehicles són majoritàriament nocturns: fins un 36,8% passen de matinada. La dada és lògica perquè és quan resulta més rendible l'activitat delictiva en aquest àmbit: la matinada (de 24h a 6h aproximadament) és un moment de fàcil accés i gran impunitat, sobretot si els vehicles estan aparcats al carrer. En efecte, i tal i com es constata en l'EVAMB 2012 (darrera edició en què es va preguntar on estava el vehicle quan va ser "agredit"), el carrer és l'espai preferent per la majoria de fets contra cotxes, motos i bicicletes (69,3% dels fets registrats per l'EVAMB 2012).
- Assenyalar també que en un volum important de fets (16,6%) la víctima no sap quan van tenir lloc, doncs tal com dèiem els fets contra els vehicles solen passar en absència de la víctima, i cotxes, motos i bicis poden estar estacionats durant períodes llargs, sense el control visual de la mateixa.

Gràfic 11. Horari dels fets contra els vehicles. EVAMB 2017.

Font: EVAMB

Taula 13. Característiques del lloc on passen els fets contra els vehicles. EVAMB 2012.

%	Vehides
Al carrer	69,3
En un pàrquing	22,7
En un descampat	3,4
Altres	4,3
NS/NC	0,3
TOTAL	100,0

Font: EVAMB

c) Els fets contra els domicilis

El 3,1% de les persones entrevistades a l'AMB han estat víctimes d'un fet contra el seu domicili. Val a dir però que són més les persones que es defineixen com a víctimes d'un intent de robatori del domicili (2,0%) que aquelles que expliquen una experiència de victimització consumada (1,2%).

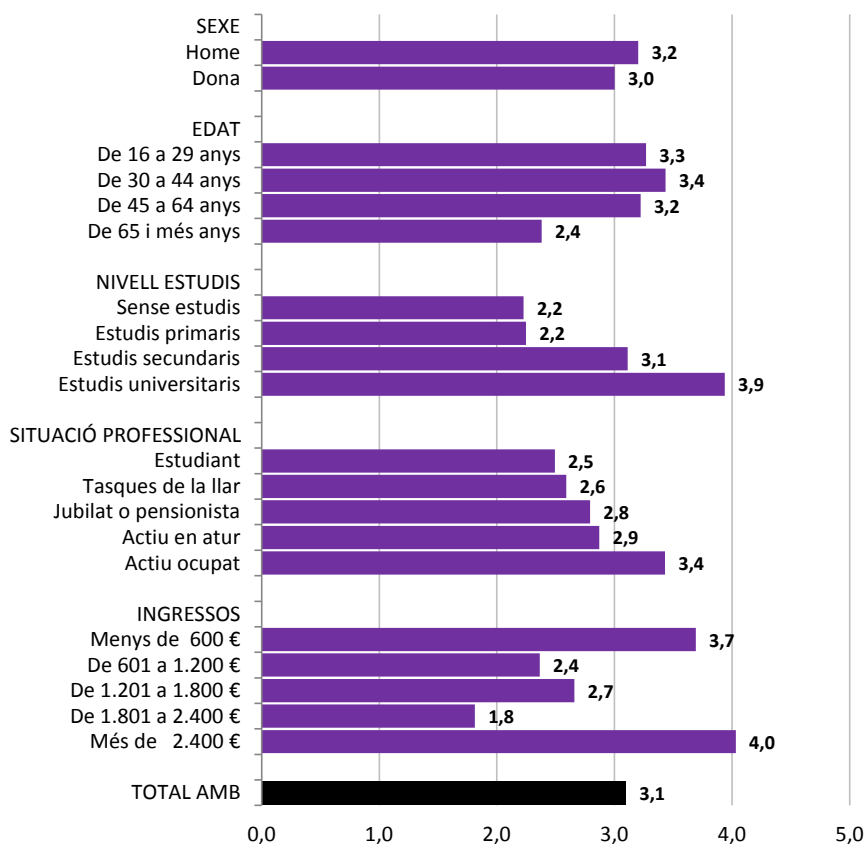
Taula 14. Índex de victimització dels fets contra els domicilis. EVAMB 2017

%	Domicilis
Robatori de domicili	1,2
Intent de robatori de domicili	2,0
Total AMB	3,1

Font: EVAMB

El perfil de la víctima de delinqüència domèstic correspon principalment al d'un persona ocupada laboralment i amb uns nivells d'ingressos i d'instrucció elevats. La victimització en aquest àmbit arriba al 3,9% entre els entrevistats amb estudis universitaris, el 3,4% dels actius ocupats i el 4,0% del que disposen d'un major nivell de renda. Ara bé, cal assenyalar la també elevada victimització entre les persones de rendes més baixes (3,7%). El sexe no es mostra com una variable significativa en els fets contra els domicilis. Pel que fa a l'edat, es registra una major prevalença de la victimització entre la població de 16 a 64 anys (entorn el 3% en els tres segments d'edat) que entre les persones més grans (2,4%)

Gràfic 12. Índex de victimització dels domicilis segons característiques sociodemogràfiques. EVAMB 2017.

Font: EVAMB

Els domicilis són béns fixos, el que afavoreix la possibilitat d'observació de l'immoble i de l'ús que en fan els seus propietaris i, en conseqüència, la possibilitat de seleccionar els horaris i els mètodes que permeten obtenir un accés més fàcil amb les majors garanties d'impunitat. Així ho confirma la descripció dels fets contra els domicilis:

- En la majoria dels robatoris i intents de robatori dels habitatges no hi ha hagut contacte entre víctima i agressor, dada lògica si es té en compte que són fets que solen tenir lloc quan el domicili no està ocupat. L'horari dels fets pot sustentar aquestes afirmacions, doncs en un 28,8% dels casos la víctima no sap quan ha tingut lloc el robatori o intent de robatori.
- La proximitat emocional d'aquest tipus de fets és força elevada, doncs es tracta d'un bé molt proper a la pròpia intimitat. La mitjana de l'afectació psicològica dels fets contra els domicilis ha estat de 6,40 punts. Els robatoris consumats són els que comporten un major dany emocional (7,14), amb les conseqüències en la construcció del sentiment d'inseguretat al barri que això pot comportar.

Taula 15. Coneixement de l'agressor segons tipus de fets contra els domicilis. EVAMB 2017

%	Robatori al domicili	Intent de robatori al domicili
Coneixia l'agressor	6,3	1,0
No coneixia l'agressor	35,1	36,6
No va veure l'agressor	58,6	62,4
NS/NC	0,0	0,0
Total	100,0	100,0

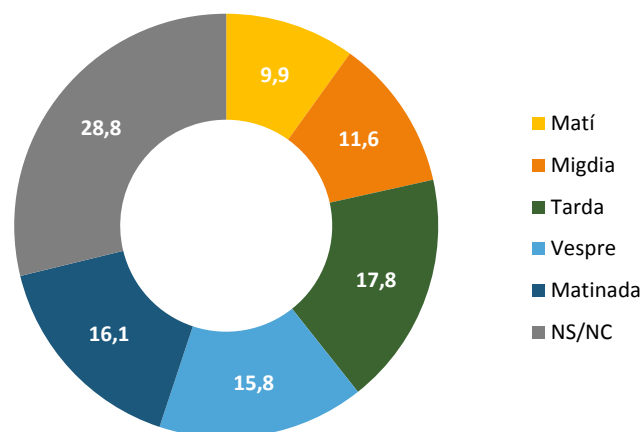
Font: EVAMB

Taula 16. Afectació psicològica segons tipus de fets contra els domicilis. EVAMB 2017.

0-10	Afectació psicològica
Robatori al domicili	7,14
Intent de robatori al domicili	5,98
TOTAL DOMICILI	6,40

Font: EVAMB

Gràfic 13. Horari dels fets contra els domicilis. EVAMB 2017.

Font: EVAMB

d) Els fets contra els comerços i els negocis

Només el 0,6% de les persones entrevistades han estat víctimes d'algun fet contra la seva botiga o negoci. Tanmateix, tal i com s'ha dit anteriorment, aquest índex ha de ser matisat perquè no afecta a tota la població sinó únicament a aquelles persones que en són propietàries.

- El corresponent índex de risc (víctimes respecte població propietària) ha estat del 18,3%, és a dir, gairebé una de cada 5 persones propietàries d'una botiga o d'un negoci els ha passat algun episodi delictiu en aquest àmbit.
- Els fets detectats per l'EVAMB corresponen a robatoris sense violència, en canvi pràcticament no s'han detectat víctimes d'atrancament (cap víctima d'atrancament consumat i un 0,1% d'intent d'atrancament). Cal prendre però aquests resultats amb prudència, doncs l'enquesta opera amb una mostra on hi ha molt poca presència de persones propietàries d'aquests béns.

Taula 17. Índex de victimització i risc dels fets contra els comerços i negocis. EVAMB 2017.

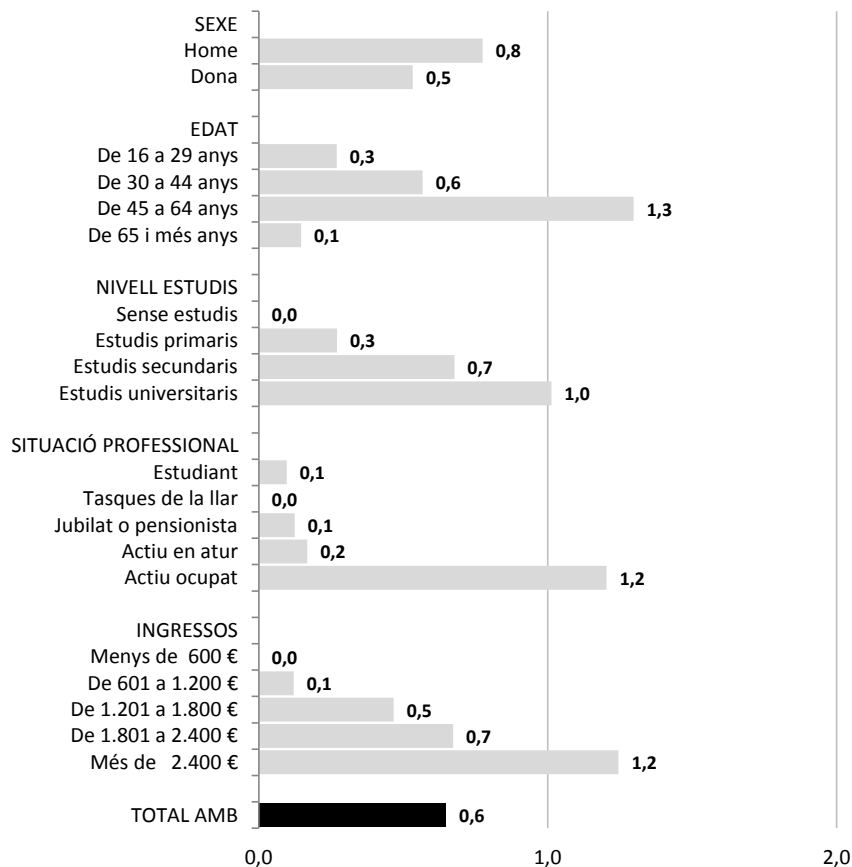
%	Índex de victimització	Índex de risc (només propietaris)
Robatori al comerç o negoci	0,4	11,9
Intent de robatori al comerç o negoci	0,3	7,9
Atrancament al comerç o negoci *	0,0	-
Intent d'atrancament al comerç o negoci	0,1	1,8
Total AMB	0,6	18,3

* En l'EVAMB 2017 només s'han detectat dues víctimes d'un intent d'atrancament contra el comerç o negoci. Val a dir que la mostra de propietaris és escassa, pel que recomanem interpretar els resultats d'aquest àmbit amb prudència.

Font: EVAMB

Les característiques sociodemogràfiques mostren que les persones de 45 a 64 anys, laboralment actives i amb uns nivells d'ingressos i estudis alts han estat les més victimitzades. Aquest perfil correspon, lògicament, al de les persones propietàries.

Gràfic 14. Índex de victimització dels fets contra els comerços segons característiques sociodemogràfiques. EVAMB 2017.

NOTA: La mostra de persones propietàries de botigues i comerços és escassa, pel que es recomana interpretar els resultats amb prudència.

EVAMB

Pel que fa a les característiques dels fets contra comerços i negocis:

- En la majoria de casos es donen sense contacte entre víctima i delinqüent, doncs la major victimització és la causada per robatoris sense violència, que solen donar-se sense que el propietari se n'adoni. Quan es tracta d'atracaments sí que sol haver-ho contacte entre víctima i agressor i l'afectació psicològica és més elevada que la del conjunt de l'àmbit (si bé s'ha de tenir en compte que les dades corresponen només a dues víctimes registrades d'aquest tipus de fet).
- L'horari dels fets delictius constata que la major part de fets contra els negocis són petits robatoris de productes que tenen lloc en les hores en què aquests resten oberts de cara al públic: un 31,0% han passat durant el matí, el 25,5% (6h a 12h) el migdia (12h a 15h) i el 23,4% a la tarda (de 15h a 20h).

Taula 18. Coneixement de l'agressor segons tipus de fets contra el comerç o negoci. EVAMB 2017.

%	TOTAL COMERÇ O NEGOCI	Robatori al comerç o negoci	Intent de robatori al comerç o negoci	Atracament al comerç o negoci	Intent d'atractament al comerç o negoci
Coneixia l'agressor	9,4	3,4	16,7	0,0	20,2
No coneixia l'agressor	68,9	72,3	59,0	100,0	79,8
No va veure l'agressor	21,7	24,2	24,3	0,0	0,0
NS/NC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

NOTA: La mostra de persones propietàries de botigues i comerços és escassa, pel que es recomana interpretar els resultats amb prudència.

Font: EVAMB

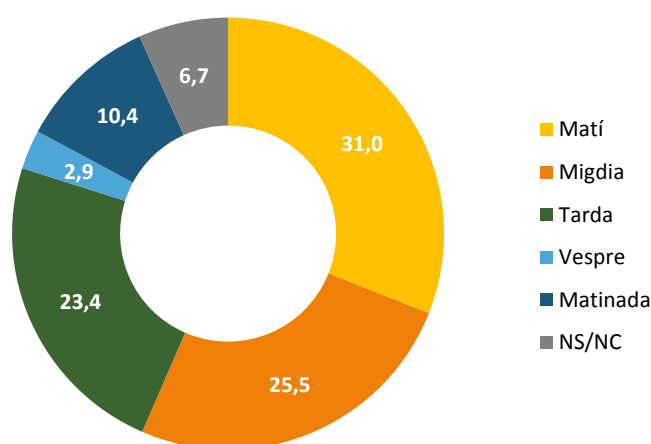
Taula 19. Afectació psicològica segons tipus de fets contra el comerç o negoci. EVAMB 2017.

0-10	Afectació psicològica
Atracament al comerç o negoci	8,51
Intent d'atractament al comerç o negoci	7,57
Robatori al comerç o negoci	4,69
Intent de robatori al comerç o negoci	4,59
TOTAL NEGOCI	4,98

NOTA: La mostra de persones propietàries de botigues i comerços és escassa, pel que es recomana interpretar els resultats amb prudència.

Font: EVAMB

Gràfic 15. Horari dels fets contra els comerços i negocis. EVAMB 2017.

NOTA: La mostra de persones propietàries de botigues i comerços és escassa, pel que es recomana interpretar els resultats amb prudència.

Font: EVAMB

e) Els fets contra les segones residències

Segons l'EVAMB 2017, el 21,3% de les persones entrevistades a l'AMB tenia una segona residència l'any 2016. Si bé es tracta d'un àmbit minoritari i sovint poc investit econòmicament i emocional, des de l'any 2002 es pregunta per la seva victimització.

- La victimització en aquest àmbit ha estat de l'1,1%, i com que la subpoblació afectada és escassa, el risc de les persones propietàries arriba fins al 5,3%.
- En les segones residències els períodes de desocupació són majors que en el domicili habitual, fet que incrementa el risc de robatori consumat, que és més elevat que el dels intents de robatori (al contrari que en els domicilis principals).

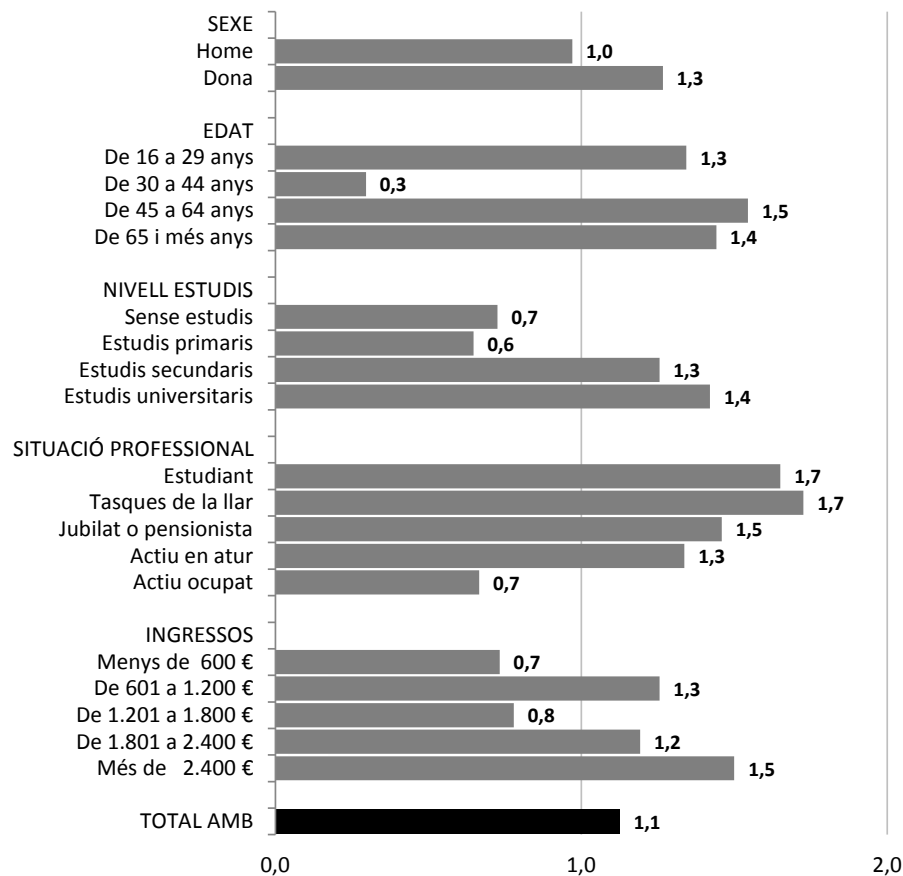
Taula 20. Índex de victimització i risc dels fets contra les segones residències. EVAMB 2017.

%	Índex de victimització	Índex de risc (només propietaris)
Robatori de la segona residència	0,8	3,6
Intent de robatori de la segona residència	0,4	2,0
Total AMB	1,1	5,3

Font: EVAMB

Quant a les característiques sociodemogràfiques de les víctimes, s'observa un cert gradient socioeconòmic, en tant que els índexs més elevats són els de les persones amb uns majors nivells d'ingressos i d'instrucció. També es mostra el caràcter familiar d'aquests béns, doncs disposen de segona residència les persones de més edat i els segments de població més jove (probablement els seus descendents).

Gràfic 16. Índex de victimització dels fets contra la segona residència segons característiques sociodemogràfiques. EVAMB 2017

Font: EVAMB

En els fets contra les segones residències el contacte entre la víctima i l'agressor sol ser inexistent, doncs els fets tenen lloc principalment quan es troben deshabitades (en un 60,9% la víctima no sap en quin moment del dia va tenir lloc el fet, probablement perquè no residia a la segona residència en aquell moment). La distància física i emocional d'aquest tipus de fets sol ser menor que en el cas del domicili habitual i així ho mostra l'afectació psicològica (6,03 punts de mitjana).

Taula 21. Coneixement de l'agressor segons tipus de fets contra el comerç o negoci. EVAMB 2017.

%	Robatori a la segona residència	Intent de robatori a la segona residència
Coneixia l'agressor	0,4	0,0
No coneixia l'agressor	28,1	32,8
No va veure l'agressor	71,5	67,2
NS/NC	0,0	0,0
Total	100,0	100,0

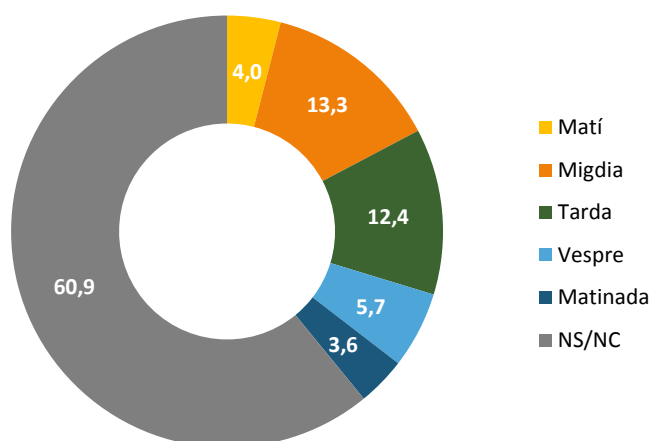
Font: EVAMB

Taula 22. Afectació psicològica segons tipus de fets contra el comerç o negoci. EVAMB 2017.

0-10	Afectació psicològica
Robatori a la segona residència	6,31
Intent de robatori a la segona residència	5,43
TOTAL SEGONA RESIDÈNCIA	6,03

Font: EVAMB

Gràfic 17. Horari dels fets contra les segones residències. EVAMB 2017.

Font: EVAMB

1.3. La localització delictiva en un context metropolità

La possibilitat d'un estudi empíric de la distribució territorial de la delinqüència és un assumpte rellevant en la gestió de la seguretat ciutadana. Aquest estudi implica conèixer i descriure'n les seves regularitats territorials, el que tradicionalment s'ha abordat a través de la desagregació territorial dels principals indicadors de la delinqüència: d'on són les víctimes i on els han passat els fets.

La *desagregació territorial dels índexs de victimització* permet estudiar i analitzar d'on són les víctimes. Es tracta d'un indicador senzill que permet identificar la proporció d'habitants d'un territori que han patit un fet que han considerat delictiu. Ara bé, aquesta relació delictiva pot haver succeït fora del seu territori de residència. És per aquest motiu que l'estudi de la distribució territorial dels fets delictius, expressa millor que la victimització la relació entre delinqüència i territori. Aquest estudi s'inicia amb el *mapa delictiu*. Es tracta d'un indicador merament descriptiu que recompta i ubica geogràficament els fets detectats per l'EVAMB. L'estudi es realitza des de l'any 1990 amb diferents nivells de desagregació territorial que han anat evolucionant a mesura que avançava la difusió de la informàtica aplicada i que augmentaven les possibilitats tècniques per tractar la informació geogràfica. Tanmateix, no fou fins l'any 2014 que es va decidir tractar aquesta informació identificant les coordenades geogràfiques on van passar els fets. Es tracta d'un treball molt feixuc, bona part del qual s'ha de realitzar manualment, si bé aquests esforços han permès estudiar la distribució dels fets delictius a nivell microterritorial. La georeferenciació dels fets delictius també ha permès millorar el càlcul de les *taxes d'incidència dels fets delictius*, que posen en relació el flux anual de fets que han passat en un territori amb la seva població resident. Expressant-ho de forma col·loquial, es pot dir que és el nombre anual de fets delictius que han passat per cada 1.000 persones residents¹.

L'anàlisi territorial que es presenta en aquest informe s'aprofundeix amb un informe específic que aborda el fenomen de la victimització des d'una aproximació dinàmica, tot estudiant els fluxos de víctimes en relació a les seves activitats quotidianes.

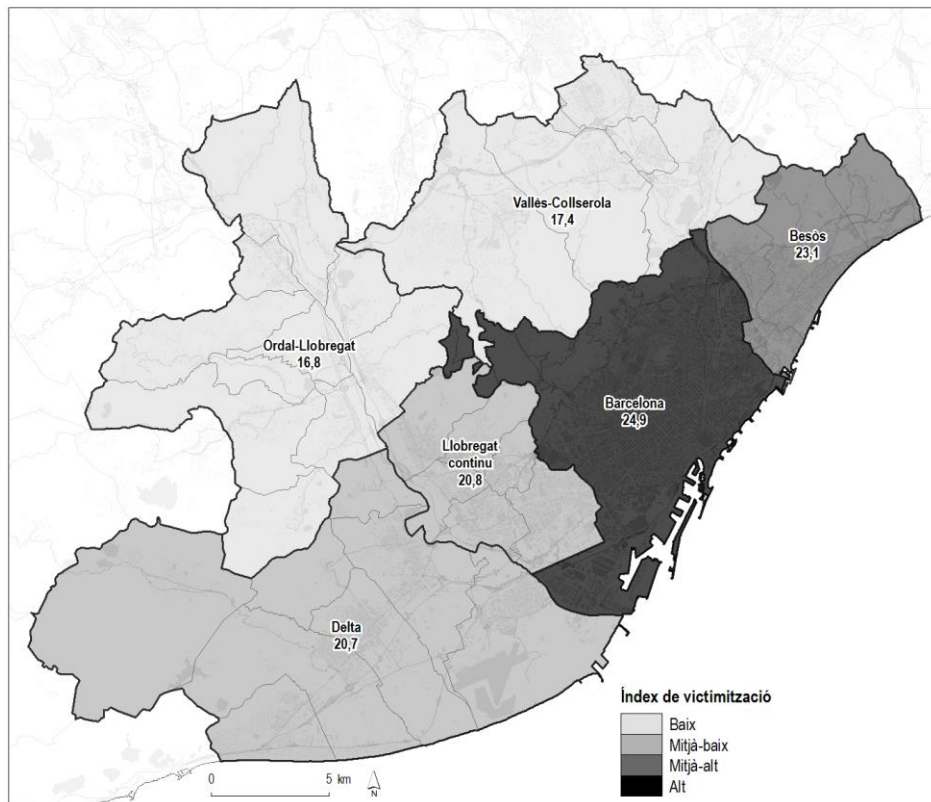
¹. - L'univers d'estudi de l'EVAMB són les persones de 16 anys i més. En els càlculs de les taxes es considera que és aquest segment de població el que està sotmès a risc.

a) D'on són les víctimes

La desagregació territorial dels índexs de victimització calcula la proporció d'habitants d'un territori que han viscut alguna experiència que consideren delictiva. Mostra, per tant, la desigual distribució territorial de les víctimes.

- El 24,9% de la població resident a Barcelona s'ha definit com a víctima d'un fet delictiu, el que la situa com un dels territoris metropolitans amb uns índexs més elevats. Aquesta elevada victimització és conseqüència, sobretot, de l'elevada proporció de persones que afirmen haver patit un fet a l'àmbit de la seguretat personal (16,8%).
- Segueixen la zona del Besòs, amb un índex de victimització del 23,1%. Aquesta victimització està associada molt especialment a fets delictius contra la seguretat personal (14,1%), especialment alta a les ciutats més grans d'aquesta zona: Badalona (14,7%) i Santa Coloma de Gramenet (14,3%).
- La proporció de persones afectades per la victimització ha estat un mica menor al Llobregat-continu (20,8%) i al Delta (20,7%). Amb tot cal destacar els índexs de victimització contra la seguretat personal que s'han registrat a l'Hospitalet de Llobregat (14,2%) i als municipis més petits del Delta (15,0%), la victimització contra els vehicles a Sant Boi de Llobregat (8,6%) i als municipis de 50.000 a 75.000 habitants del Delta, i la victimització domiciliar també a L'Hospitalet de Llobregat (4,0%).
- La proporció de persones residents a la zona del Vallès-Collserola (17,4%) i a l'Ordal-Llobregat (16,8%) i que s'han vist afectades per un fet de victimització ha estat menor que a la resta de zones de l'AMB. Tot i així, en destaca la victimització contra els vehicles en els seus municipis de 25.000 a 50.000 habitants (9,8% als del Vallès i 8,9% als de l'Ordal) i la victimització dels domicilis de Sant Cugat del Vallès, la més elevada de l'AMB (5,8%).

Mapa 2. Índex global de victimització segons zones metropolitanes. EVAMB 2017

Font: EVAMB

Taula 23. Índex de victimització segons zona metropolitana i grandària municipal. EVAMB 2016.

Índex de victimització (%)	Global	Seguretat personal	Vehicle	Domicili	Comerç o negoci	Segona residència
Barcelona	24,9	16,8	7,8	3,4	0,7	1,1
Besòs	23,1	14,1	7,5	2,9	0,8	0,9
Badalona	24,0	14,7	6,8	3,3	n.s.	n.s.
Santa Coloma de Gramenet	22,2	14,3	6,9	3,0	n.s.	n.s.
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	25,9	13,9	14,8	n.s.	n.s.	n.s.
Municipis de menys de 25.000 hab	14,6	6,5	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.
Delta	20,7	10,9	8,4	2,0	0,3	1,1
Sant Boi de Llobregat	20,2	10,3	8,6	n.s.	n.s.	n.s.
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	20,1	10,1	9,1	n.s.	n.s.	0,5
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	22,4	13,5	6,5	n.s.	n.s.	n.s.
Municipis de menys de 25.000 hab	24,5	15,0	5,7	n.s.	n.s.	n.s.
Llobregat continu	20,8	12,3	6,6	3,0	0,9	1,3
L'Hospitalet de Llobregat	23,4	14,2	7,9	4,0	0,3	1,0
Cornellà de Llobregat	18,2	9,1	6,8	3,3	n.s.	n.s.
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	16,5	11,1	4,3	0,6	n.s.	n.s.
Municipis de menys de 25.000 hab	23,5	7,9	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.
Ordal Llobregat	16,8	8,0	7,3	2,7	0,3	1,0
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	19,2	8,0	8,9	4,4	n.s.	n.s.
Municipis de menys de 25.000 hab	13,7	8,0	5,0	n.s.	n.s.	n.s.
Vallès-Collserola	17,4	8,4	6,8	3,5	0,4	1,3
Sant Cugat del Vallès	22,6	10,9	5,7	5,8	n.s.	n.s.
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	10,9	4,5	3,3	n.s.	n.s.	n.s.
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	16,9	8,8	9,8	1,7	n.s.	n.s.
Municipis de menys de 25.000 hab	15,3	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.
Total AMB	22,6	14,0	7,5	3,1	0,6	1,1

NOTA: Les possibilitats de desagregació dels índexs de victimització està sotmesa a la grandària de la mostra. Se senyalen com a no disponibles (n.s.) aquells casos en els que la mostra no permet aquesta anàlisi.

Font: EVAMB

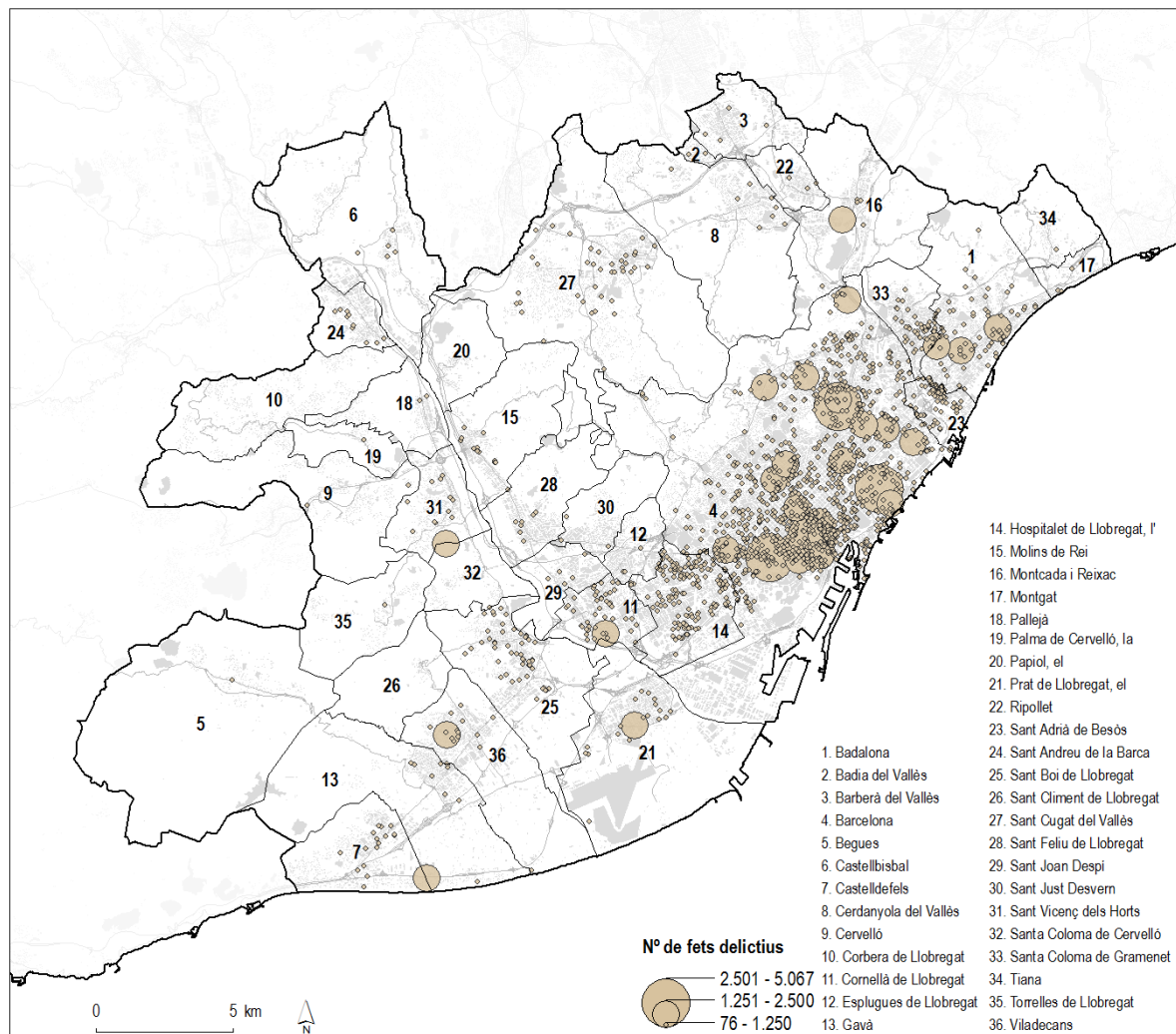
b) On passen els fets: mapa delictiu i incidència territorial

El mapa delictiu recompta i ubica geogràficament els fets delictius detectats per l'EVAMB. No relaciona els fets delictius amb cap característica social ni urbana significativa, pel que el seu valor no és analític sinó merament descriptiu. Malgrat aquestes limitacions, la possibilitat de visualitzar la localització d'aquests fets en el territori metropolità aporta informació útil per a les institucions responsables de la seguretat ciutadana, doncs permet posar de manifest l'atracció de la centralitat i la influència de la grandària municipal en la distribució delictiva.

- La relació entre activitat delictiva i centralitat s'observa nítidament. La majoria de fets delictius que s'han detectat s'ubiquen a la ciutat de Barcelona, d'on es desprèn que la ciutat central és un escenari preferent per a l'activitat delictiva, especialment en els àmbits de la seguretat personal (75,2% dels fets) i els comerços (71,1%).
- El 10,1% dels fets registrats per l'EVAMB es concentren a la zona del Llobregat Continu, en bona mesura com a conseqüència de la influència que exerceix l'Hospitalet de Llobregat, especialment en els àmbits de la seguretat personal (6,6%) i els domicilis (10,8%).
- Segueix la zona del Besòs (escenari del 9,5% dels fets), en aquest cas per la importància que tenen Badalona i Santa Coloma de Gramenet en les dinàmiques delictives metropolitanes. Badalona és escenari del 7,0% dels fets contra els vehicles i contra els comerços i del 6,1% dels fets contra els domicilis. A Santa Coloma hi tenen lloc gairebé el 4% dels fets contra domicilis i contra comerços.
- El Delta acumula el 6,4% dels fets que han tingut lloc a l'AMB, previsiblement per la concentració de fets contra vehicles en els municipis de 25.000 a 75.000 habitants.
- El volum de fets que s'han detectat a la zona de l'Ordal-Llobregat i el Vallès-Collserola ha estat menor, si bé cal destacar que en aquestes zones es concentren fins el 12,6% dels fets que s'han detectat en l'àmbit dels domicilis.

Aquests resultats mostren clarament que la grandària de la població afecta la distribució dels fets delictius en el territori. Ara bé, si aquesta fos la única variable que intervé, els fets es distribuïrien homogèniament en el territori en funció del nombre dels seus habitants. Tanmateix, les dades mostren algunes variacions en aquesta relació, que indiquen que hi ha un impacte del propi territori en l'activitat delictiva. Per exemple, l'EVAMB 2017 registra un 11,2% de fets delictius ocorreguts als municipis petits i mitjans de l'AMB, el que cal atribuir a una localització significativa de fets contra vehicles (17,4% de fets), domicilis (14,3%) i comerços (9,4%). Es pot concloure doncs que, de la mateixa manera que una densitat de població elevada pot esdevenir un mecanisme facilitador de l'activitat delictiva per les oportunitats que ofereix (massificació, anonimat i dificultats per a conèixer i reconèixer els delinqüents), una baixa densitat pot comportar dificultats per adoptar mesures de protecció eficaces, tant per motius formals (per exemple a l'hora d'organitzar patrulles preventives) com informals (per la menor capacitat de vigilància veïnal a certes hores del dia o de la nit).

Mapa 3. Mapa delictiu metropolità. EVAMB 2017

Font: EVAMB

Taula 24. Mapa delictiu. Distribució dels fets de victimització a les zones¹. EVAMB 2017.

ÀMBIT TERRITORIAL	Global	Seguretat personal	Vehicle	Domicili	Comerç o negoci
Barcelona	69,3	75,2	61,3	55,2	71,1
Besòs	9,5	8,2	11,7	10,7	12,2
Delta	6,4	4,3	10,9	6,9	4,9
Llobregat continu	10,1	9,3	10,3	14,6	9,8
Ordal-Llobregat	1,6	1,1	1,9	3,3	0,0
Vallès-Collserola	3,1	1,8	3,8	9,3	2,0
Total ÀMB	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1.- No s'inclouen les segones residència, situades majoritàriament fora de l'ÀMB

Font: EVAMB

Taula 25. Mapa delictiu. Distribució dels fets de victimització segons grandària¹. EVAMB 2017.

GRANDÀRIA MUNICIPAL	Global	Seguretat personal	Vehicle	Domicili	Comerç o negoci
Barcelona	69,3	75,2	61,3	55,2	71,1
Hospitalet de Llobregat (L')	6,9	6,6	6,5	10,8	4,9
Badalona	5,5	4,6	7,0	6,1	7,0
Santa Coloma de Gramenet	2,4	2,2	2,0	3,7	3,9
Cornellà de Llobregat	1,7	1,3	2,3	2,7	1,6
Sant Boi de Llobregat	1,7	1,5	2,6	1,7	0,0
Sant Cugat del Vallès	1,4	0,8	1,0	5,5	2,0
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	4,2	2,8	7,7	3,7	2,9
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	5,8	4,2	8,5	6,8	6,6
Municipis de menys de 25.000 hab	1,2	0,7	1,3	3,8	0,0
Total ÀMB	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

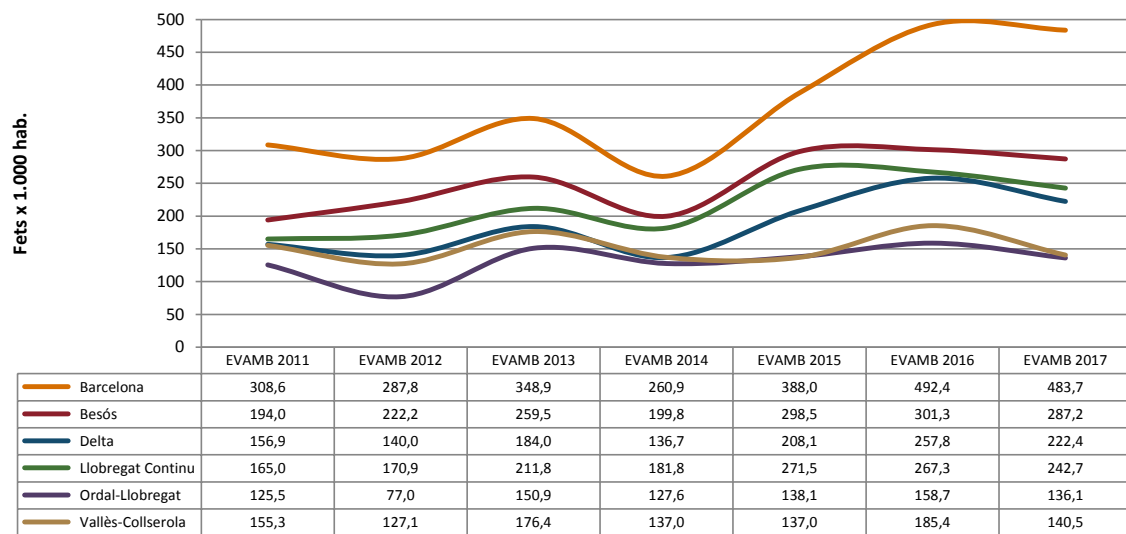
1.- No s'inclouen les segones residència, situades majoritàriament fora de l'ÀMB

Font: EVAMB

Per tal d'estudiar l'evolució de la distribució territorial de la delinqüència, s'han calculat taxes d'incidència dels fets delictius a nivell territorial, el que permet aïllar els possibles efectes en l'activitat delictiva dels canvis en l'estructura de la població. Aquestes taxes expressen el nombre anual de fets delictius que han passat en un territori per cada mil dels seus habitants. En conseqüència, un municipi on s'ha registrat un baix volum de fets delictius però que compti amb una població petita obtindrà unes taxes que poden ser més elevades que les d'un municipi on s'ha registrat un elevat volum de fets però que compta amb una important grandària poblacional. La incidència del fenomen delictiu per a la població serà molt major en el primer cas que en el segon, sense obviar els efectes que es poden derivar d'un baix volum d'activitat delictiva (mesurada en termes absoluts) en els processos de construcció col·lectiva de la seguretat ciutadana.

En els darrers anys l'EVAMB ha registrat un nombre major de fets delictius al conjunt de l'ÀMB, de manera que la taxa d'incidència anual registrada ha assolit entre les tres darreres edicions de l'enquesta els 350 fets per a cada 1.000 habitants. L'augment de les taxes delictives s'ha donat a tots els àmbits metropolitans, especialment a la ciutat de Barcelona. Respecte l'any anterior, però, l'activitat delictiva es manté i la taxa d'incidència no varia de forma significativa a nivell global ni tampoc en la majoria d'àmbits territorials. Sols és destacable una reducció de la taxa d'incidència a les zones del Delta i del Vallès-Collserola. Així doncs, la incidència delictiva es manté estable en la majoria de municipis metropolitans, si bé s'observa un descens significatiu a Santa Coloma de Gramenet, Cornellà de Llobregat i als municipis de 50.000 a 75.000 habitants.

Gràfic 18. Taxa d'incidència dels fets delictius (fets x 1.000 hab.) segons àmbits territorials. EVAMB 2011-2017.

Font: EVAMB

Taula 26. Taxa d'incidència dels fets delictius (fets x 1.000 hab.) segons grandària municipal. EVAMB 2011-2017.

GRANDÀRIA MUNICIPAL	EVAMB 2011	EVAMB 2012	EVAMB 2013	EVAMB 2014	EVAMB 2015	EVAMB 2016	EVAMB 2017
Barcelona	308,6	287,8	348,9	260,9	388,0	492,4	483,7
Hospitalet de Llobregat (L')	173,6	203,2	240,0	192,6	323,9	295,7	309,0
Badalona	193,1	218,2	244,3	194,8	247,1	277,0	298,3
Santa Coloma de Gramenet	186,4	148,3	216,4	156,5	228,6	322,9	233,8
Cornellà de Llobregat	119,2	164,2	152,0	111,2	221,9	366,2	235,4
Sant Boi de Llobregat	159,2	141,7	201,9	180,7	181,7	260,0	247,7
Sant Cugat del Vallès	150,0	91,5	134,0	145,5	210,2	179,4	190,0
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	162,0	141,7	209,1	143,9	182,0	266,5	202,0
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	131,8	128,1	156,6	144,6	210,7	203,1	178,2
Municipis de menys de 25.000 hab	97,3	71,5	109,1	70,5	128,9	144,7	100,6
AMB	283,7	266,4	324,3	243,2	376,9	374,9	356,5

Font: EVAMB

1.4. El comportament denunciador

L'objecte d'estudi bàsic de les enquestes de victimització és la mesura de l'extensió de la delinqüència tal i com aquesta es manifesta en el viure quotidià de la població. Inclou així totes les relacions delictives de les que en són conscients les víctimes, inclús si aquestes no s'han posat en coneixement de la policia o dels jutjats mitjançant un document escrit de denúncia. El volum de fets delictius que no arriben a coneixement de la policia és elevat: l'índex global de denúncia així ho constata: d'acord amb l'EVAMB 2017, sols es denuncien un 26,3% dels delictius. La desagregació dels índexs de denúncia segons el territori de residència mostra algunes diferències:

- Els habitants de les zones de l'Ordal-Llobregat i del Delta són els que denuncien els fets delictius en major proporció (35,0% i 32,8% respectivament). A les zones del Besòs, el Llobregat continu i el Vallès es denuncien prop d'un 30% dels fets, i la menor denúncia correspon a la ciutat de Barcelona (22,7%).
- Per grandària municipal, pel que fa a les ciutats més grans de l'AMB, la denúncia oscil·la entre el 22,7% de Barcelona i el 30,6% de Badalona. El percentatge de fets delictius denunciats és més elevat a les ciutats petites i mitjanes de l'AMB, essent l'índex més elevat el que correspon a Sant Cugat del Vallès (40,5%).

Taula 27. Denúncia segons àmbit territorial i grandària municipal. EVAMB 2017.

ÀMBIT TERRITORIAL	Índex global de denúncia (%)
Barcelona	22,7
Besós	29,6
Delta	32,8
Llobregat Continu	30,8
Ordal-Llobregat	35,0
Vallès-Collserola	30,2
Total AMB	26,3
GRANDÀRIA MUNICIPAL	Índex global de denúncia (%)
Barcelona	22,7
Hospitalet de Llobregat (L')	27,5
Badalona	30,6
Santa Coloma de Gramenet	25,9
Cornellà de Llobregat	34,6
Sant Boi de Llobregat	30,4
Sant Cugat del Vallès	40,5
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	33,3
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	31,6
Municipis de menys de 25.000 hab	32,2
Total AMB	26,3

Font: EVAMB

Si s'observa l'índex de denúncia segons els àmbits delictius, es pot veure com la major denúncia correspon al fets contra habitatges (segones residències i domicilis) i comerços o negocis. En aquests àmbits els fets denunciats són més d'un 40%, doncs solen ser béns assegurats, on la denúncia és necessària per a tramitar l'assegurança. Per contra, en l'àmbit dels fets vehicles, on la major part dels fets registrats han estat de poca entitat criminològica (robatoris d'accessoris), la denúncia és molt menor. Una menció a part mereixen els fets contra la seguretat personal. En aquest cas la denúncia és baixa, almenys per dos motius diferenciats. Quan els fets no són violents, no se solen denunciar perquè es dubta de la utilitat del tràmit i perquè el cost de fer-lo és més elevat de la recompensa que se'n pugui obtenir (no es confia en recuperar res, ni en què es detingui al delinqüent, i en canvi es perd molt de temps). En els fets violents, especialment els que no tenen caràcter adquisitiu, la denúncia és sensiblement menor a la resta d'àmbits (12,2%), mentre que l'afectació psicològica és la més alta (6,2). Com es veurà més endavant, la por a possibles represàlies és un dels motius de no denunciar aquest tipus de fets, el que remet a una possible sensació d'indefensió de la víctima per la incapacitat de protecció per part del sistema penal.

Taula 28. Índex de denúncia i afectació psicològica segons àmbits. EVAMB 2017

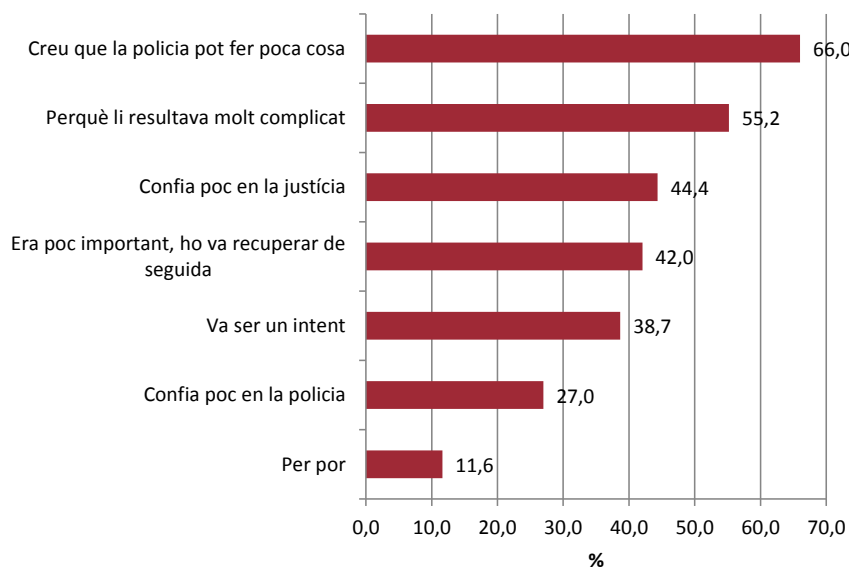
Àmbits	Índex global de denúncia (%)	Afectació psicològica (0-10)
Seguretat personal	22,4	5,6
Adquisitiu no violents	25,2	5,5
Adquisitiu violents	24,8	5,6
Violents no adquisitiu	12,2	6,2
Vehicles	23,1	4,8
Domicilis	42,7	6,4
Segones residències	50,4	6,0
Comerços i negocis	43,9	5,0
Total AMB	26,3	5,5

Font: EVAMB

Les afirmacions anteriors es poden concretar amb l'anàlisi dels motius de no denúncia. Les raons que porten a la decisió de donar l'avís d'un fet delictiu són diverses i estan relacionades amb una llarga llista d'elements que les víctimes prenen en consideració abans de comunicar i de formalitzar un document escrit de denúncia. D'acord amb la resposta de les persones entrevistades, els principals motius per no denunciar els fets que els han passat són:

- La creença que la policia pot fer poca cosa (66,0%) i les dificultats associades al propi tràmit de la denúncia (55,2%).
- Un segon grup de motius que se citen amb menys freqüència són la manca de confiança en els sistemes judicial (44,4%) i policial (27,0%) i la poca entitat criminològica del fet (va ser poc important: 42,0%; va ser un intent: 38,7%).
- És important destacar que fins un 11,6% dels fets no s'han denunciat perquè la víctima afirma tenir por a possibles represàlies.

Gràfic 19. Motius de no denúncia. EVAMB 2017.

Font: EVAMB

Tal i com es pot veure, els resultats reflecteixen una certa opinió de desconfiança en la capacitat del sistema de justícia penal per gestionar la petita delinqüència i els conflictes quotidians. Ara bé, l'anàlisi dels motius de no denúncia en funció dels àmbits de victimització aporta matisos importants:

- La poca entitat criminològica del fet (va ser poc important, va ser un intent) i els costos derivats del tràmit són els arguments que se citen amb més freqüència a l'hora d'explicar perquè no es denunciïn fets en els àmbits dels vehicles i dels domicilis i els fets no violents contra la seguretat personal.
- Els arguments són diferents en aquells casos en què intervé alguna dosi de violència contra la seguretat personal. Tal i com es pot veure a la taula següent, entre els motius per no denunciar fets violents (amenaces i agressions) prenen una gran rellevància la manca de confiança en la justícia i en la policia i la por a possibles represàlies.

Taula 29. Motiu de no denúncia segons àmbits. EVAMB 2017.

Àmbits	Creu que la policia pot fer poca cosa	Li resultava molt complicat	Va ser un intent	Era poc important, ho va recuperar de seguida	Confia poc en la policia	Confia poc en la justícia	Per por
Seguretat personal	64,4	50,0	46,5	39,7	27,1	44,7	15,1
Adquisitiu no violents	63,2	52,7	51,2	40,5	23,0	40,6	9,1
Adquisitiu violents	60,1	45,0	67,5	39,0	26,3	47,7	15,9
Violents no adquisitiu	70,5	46,5	19,6	37,8	38,2	53,5	30,3
Vehicles	74,2	66,6	14,8	46,8	29,7	44,5	4,4
Domicilis	57,0	51,1	72,2	41,8	24,5	42,5	11,3
Segones residències	48,6	40,9	39,4	45,3	19,0	33,3	10,5
Comerços i negocis	51,4	69,8	31,6	42,5	8,1	47,7	13,5
Total AMB	66,0	55,2	38,7	42,0	27,0	44,4	11,6

Nota: els ets contra segones residència i negocis no denunciats són escassos, pel què cal prendre amb prudència les dades sobre motius de no denúncia en aquests àmbits.

Font: EVAMB

El cost psicològic dels fets segons motiu de no denúncia confirma les tesis anteriors: els fets que no es denuncien per por a represàlies són també els que tenen una major afectació psicològica en les víctimes (6,5). La poca confiança en el sistema penal s'associa també a fets no denunciats que han tingut un impacte psicològic elevat (per sobre dels 5,5 punts de mitjana). En canvi, en aquells fets que revesteixen poca gravetat (amb afectacions psicològiques que queden per sota dels cinc punts de mitjana), els motius de no denúncia remeten a la poca utilitat de la mateixa i a la poca entitat criminològica del fet.

Taula 30. Cost psicològic dels fets segons motius de no denúncia. EVAMB 2017.

Àmbits	Afectació psicològica (0-10)
Per por	6,5
Confia poc en la justícia	5,6
Confia poc en la policia	5,5
Creu que la policia pot fer poca cosa	5,2
Perquè li resultava molt complicat	4,9
Va ser un intent	4,6
Era poc important, ho va recuperar de seguida	4,0
Total AMB	5,5

Font: EVAMB

Dels resultats anteriors se'n desprèn una doble conclusió:

- D'una banda, s'observa una certa desconfiança en la capacitat del sistema penal per gestionar aquells fets que les víctimes consideren poc greus, en el convenciment que la denúncia servirà de poca cosa i que els costos associats al tràmit són massa elevats (burocràcia, molèsties, disponibilitat de temps,...).

- D'altra banda, la por a possibles represàlies o la manca de confiança en el paper de la policia són arguments que caracteritzen fets que són considerats greus per les víctimes. A aquestes persones se les pot considerar “víctimes invisibles”, perquè han viscut situacions que els han ocasionat uns elevats costos psicològics (per sobre del 6,5 punts de mitjana), però no apareixen als registres oficials perquè tenen temor de comunicar aquests fets.

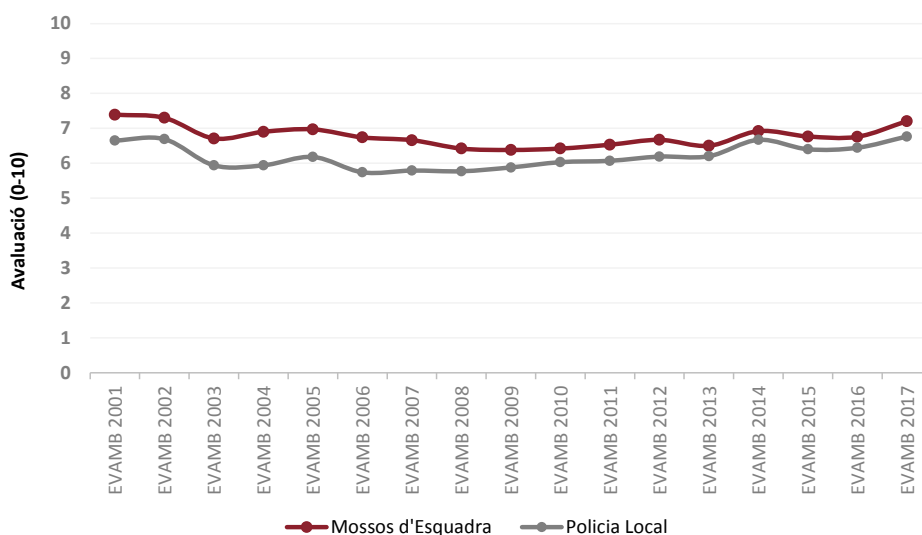
2. OPINIÓ SOBRE LA POLICIA

Un apartat específic del qüestionari recull dues preguntes destinades a conèixer l'opinió que tenen les persones sobre els serveis que ofereixen tant la Policia Local (PL) com la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (PG-ME). En termes generals, els serveis de la policia acostumen a viure's amb certa dosis de crítica perquè no poden satisfer l'allau de demandes de la població que no es limiten la gestió de la seguretat sinó que, especialment en el cas de les policies locals, s'estenen a la gestió dels conflictes i incidències que sorgeixen en la vida quotidiana als barris i ciutats metropolitan.

Amb tot, les valoracions de la PG-ME i les PL per part de la població metropolitana sempre han quedat per sobre dels cinc punts de mitjana. En tots els anys de la sèrie els Mossos d'Esquadra han rebut avaluacions mitjanes més altes que les Polícies Locals. El fet que la PG-ME es dedica principalment a la gestió de la seguretat, mentre que les policies locals gestionen també aquelles situacions i conflictes derivats de les relacions de la convivència quotidiana als barris i ciutats, en poden ser l'explicació. Amb tot, les avaluacions donades als Mossos d'Esquadra i a la Policia Local s'han anat aproximant. Concretament:

- Després del descens del període que va de l'EVAMB del 2002 al 2013, la valoració dels serveis dels Mossos d'Esquadra es recupera i s'ha tornat a situar per sobre dels 7 punts de mitjana (7,21).
- La satisfacció amb els serveis de les Polícies Locals segueix la tendència ascendent iniciada a l'EVAMB de 2007 i enguany la valoració global ha arribat a 6,77 punts, aproximant-se força a la valoració dels Mossos d'Esquadra.

Gràfic 20. Evolució de l'avaluació del servei que donen els cossos policials. EVAMB 2002-20176

Font: EVAMB

Pel que fa a les característiques sociodemogràfiques de la població:

- En general s'observa que l'opinió sobre la policia és millor a mesura que augmenta l'edat de la població i també entre les dones i la població amb menor nivell d'estudis (si bé en aquests casos es pot donar per un efecte de l'edat).
- Les valoracions són més baixes entre els joves (població de 16 a 29 anys i estudiants).

Taula 31. Avaluació del servei que donen els cossos policials. AMB, 2016

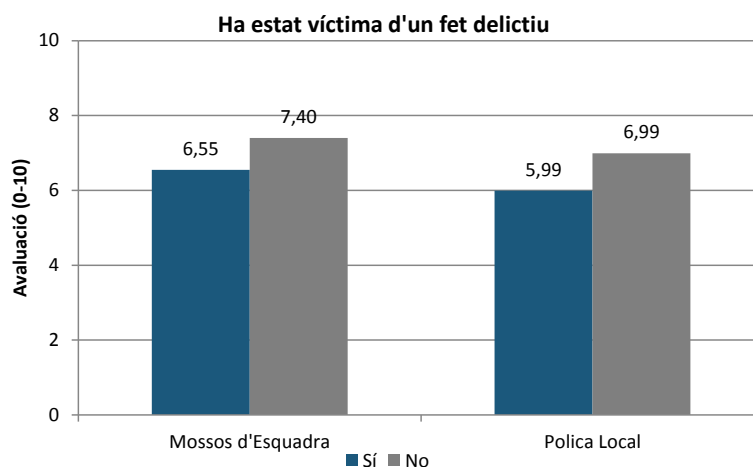
	Mossos d'Esquadra	Policia Local
SEXE		
Home	7,08	6,57
Dona	7,32	6,95
EDAT		
De 16 a 29 anys	6,75	6,35
De 30 a 44 anys	6,98	6,54
De 45 a 64 anys	7,14	6,70
De 65 i més anys	7,93	7,46
NIVELL ESTUDIS		
Sense estudis	8,15	7,95
Estudis primaris	7,46	7,02
Estudis secundaris	7,14	6,62
Estudis universitaris	6,97	6,60
SITUACIÓ PROFESSIONAL		
Estudiant	6,78	6,41
Tasques de la llar	7,54	7,28
Jubilat o pensionista	7,79	7,27
Actiu en atur	7,13	6,61
Actiu ocupat	6,96	6,54
INGRESSOS		
Menys de 600 €	7,50	7,26
De 601 a 1.200 €	7,60	7,19
De 1.201 a 1.800 €	7,25	6,77
De 1.801 a 2.400 €	7,22	6,71
Més de 2.400 €	7,00	6,59
TOTAL AMB	7,21	6,77

Font: EVAMB

Les opinions sobre els serveis que donen els cossos de policia també s'analitzen tenint en compte les experiències de victimització de la població.

- Les persones que no han patit cap fet delictiu puntuen amb més de 7 punts de mitjana el cos dels Mossos d'Esquadra i amb gairebé 7 punts la Policia Local.
- Per contra, les víctimes donen avaluacions prop d'un punt més baixes als serveis de policia.

Gràfic 21. Avaluació dels cossos policials segons victimització. EVAMB 2017.

Font: EVAMB

Les valoracions dels cossos policials són elevades en tots els àmbits territorials, si bé es poden observar algunes diferències:

- Les valoracions més altes per als Mossos d'Esquadra corresponen al Vallès-Collserola (7,27), el Llobregat continu (7,26) i Barcelona (7,25). Al Delta, el Llobregat continu i l'Ordal Llobregat és on la policia local rep les majors puntuacions (6,96, 6,86 i 6,82 respectivament).
- La ciutat que dona avaluacions més altes a la policia és Cornellà de Llobregat, on els Mossos d'Esquadra reben 7,45 punts i la Policia Local 7,26. La policia també és molt ben valorada a Sant Boi de Llobregat, Sant Cugat i Santa Coloma de Gramenet.
- Per contra, les avaluacions més baixes corresponen als municipis més petits de 25.000 habitants, si bé queden sempre per sobre dels 6 punts de mitjana (6,63 els Mossos i 6,49 la policia local). A les tres ciutats més grans les avaluacions de la policia també queden per sota de la mitjana de l'AMB, si bé segueixen essent elevades.

Taula 32. Avaluació del servei que donen els cossos policials segons àmbit territorial. EVAMB 2017.

ÀMBIT TERRITORIAL	Mossos d'Esquadra	Polícia Local
Barcelona	7,25	6,75
Besós	7,01	6,51
Delta	7,19	6,96
Llobregat Continu	7,26	6,86
Ordal-Llobregat	7,06	6,82
Vallès-Collserola	7,27	6,79
Total AMB	7,21	6,77

Font: EVAMB

Taula 33. Avaluació del servei que donen els cossos policials segons grandària municipal. EVAMB 2017.

GRANDÀRIA MUNICIPAL	Mossos d'Esquadra	Polícia Local
Barcelona	7,25	6,75
Hospitalet de Llobregat (L')	7,05	6,64
Badalona	6,94	6,37
Santa Coloma de Gramenet	7,31	7,00
Cornellà de Llobregat	7,45	7,26
Sant Boi de Llobregat	7,25	6,83
Sant Cugat del Vallès	7,32	7,09
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	7,39	7,11
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	7,25	6,76
Municipis de menys de 25.000 hab	6,63	6,49
Total AMB	7,21	6,77

Font: EVAMB

3. OPINIÓ SOBRE LA SEGURETAT

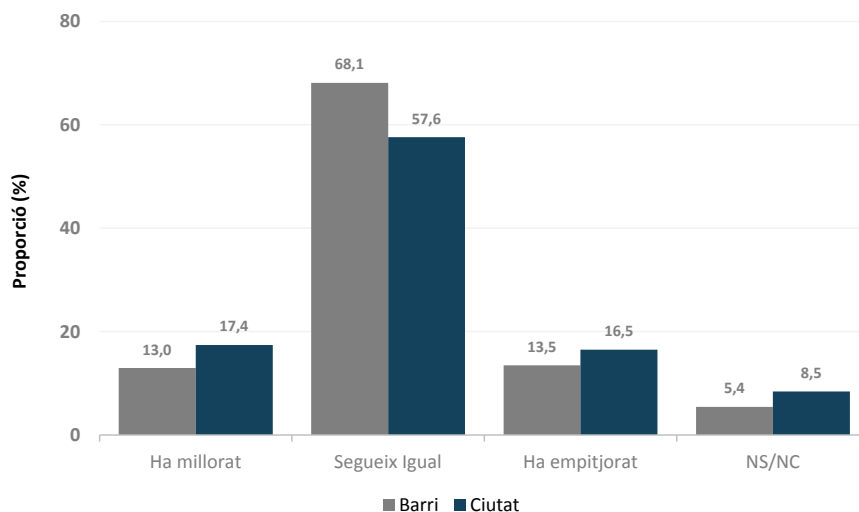
El sentiment de seguretat entre els veïns dels barris i de les ciutats metropolitanes és un dels factors que contribueix a la vivència tranquil·la dels espais i a la qualitat de vida. L'enquesta s'aproxima a la mesura del sentiment de seguretat mitjançant dos indicadors: el primer consisteix en l'opinió sobre l'evolució de la seguretat en el darrer any; el segon demana una avaluació del nivell de seguretat percebuda pels veïns de l'AMB en el moment de l'entrevista. Els dos indicadors estan en relació al barri (en el cas de les ciutats més grans de l'AMB) i al conjunt de la ciutat, en el benentès que les possibilitats d'apropiació, coneixement mutu i de control difereixen entre els dos espais. Mitjançant el segon indicador també es calcula l'índex de percepció de la inseguretat, que mesura la proporció d'entrevistats que opinen que el seu barri és insegur (donant avaluacions de la seguretat del seu barri inferiors als 5 punts de mitjana). L'EVAMB permet també localitzar els espais de l'AMB que projecten un major sentiment d'inseguretat en la població.

3.1. Evolució de la seguretat en el darrer any

Una part del qüestionari demana a totes les persones entrevistades (tant si han estat víctimitzades com si no) la seva opinió sobre l'evolució de la seguretat en el darrer any. Els resultats mostren una percepció majoritària d'estabilitat de la seguretat tant al barri com a la ciutat.

- La majoria de les persones entrevistades consideren que la seguretat es manté estable: un 57,6% opina que la seguretat a la ciutat segueix igual que en el darrer any, proporció que arriba gairebé al 70% quan es tracta de la seguretat al barri (68,1%).
- El diferencial entre sensació de millora i percepció d'empitjorament és major quan es tracta de valorar l'evolució de la seguretat a la ciutat: un 17,4% opina que la seguretat del seu municipi ha millorat, i un 16,5% creu que ha empitjorat. En canvi només mig punt percentual separa la proporció d'entrevistats que pensa que la seguretat del seu barri ha millorat (13,0%) dels que opina que ha empitjorat (13,5%).

Gràfic 22. Opinió sobre l'evolució de la seguretat en el darrer any al barri i a la ciutat. EVAMB 2017.

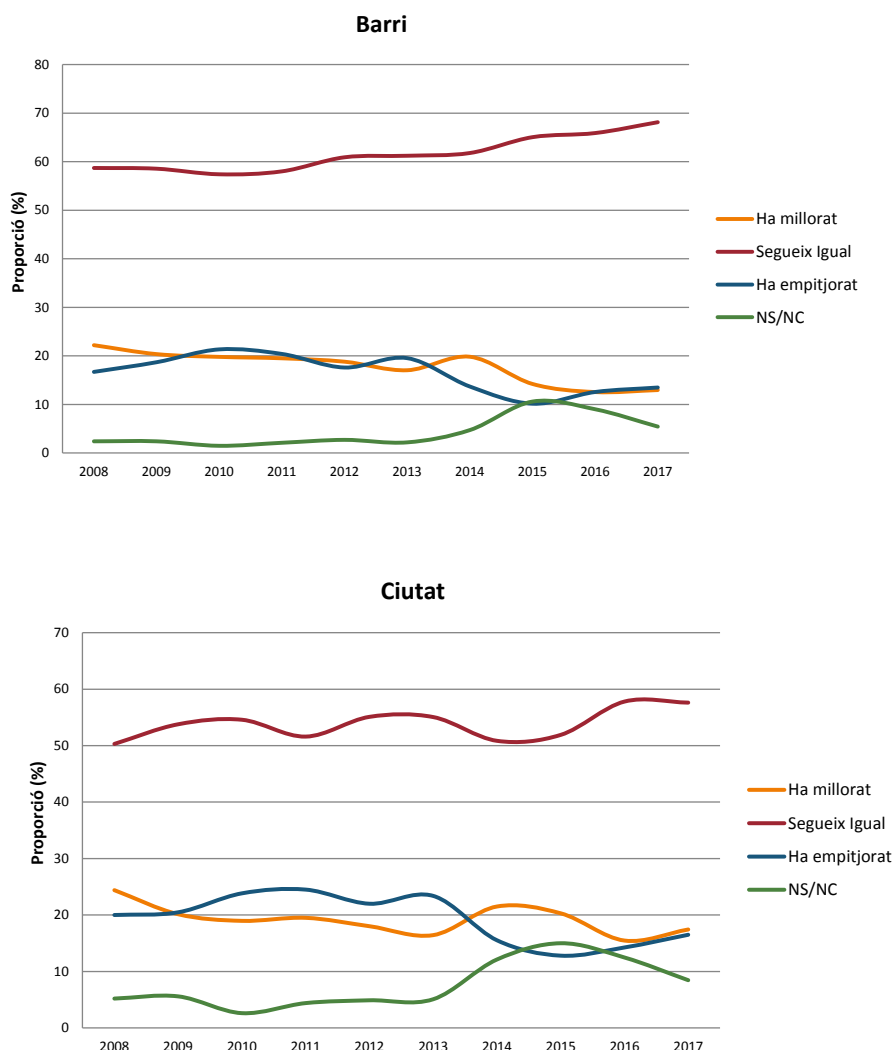

Font: EVAMB.

Els resultats d'aquest indicador per als darrers 10 anys permeten constatar que la percepció d'estabilitat en la seguretat sempre ha estat la més freqüent, amb una major percepció que la seguretat es manté al barri que la resta de la ciutat.

- Al barri, la sensació que la seguretat es manté ha anat guanyant pes en els darrers deu anys mentre disminuïa la proporció d'entrevistats que consideren que la seguretat ha empitjorat i, principalment, els que pensen que ha millorat. Amb tot, la percepció de millora és més alta que la d'empitjorament en la major part dels anys de la sèrie.
- Pel que fa la ciutat, la tendència és també a l'increment de la percepció d'estabilitat de la seguretat, mentre disminueixen la proporció d'entrevistats que opinen que ha empitjorat i també els que pensen que ha millorat. En els darrers quatre anys, el percentatge de millora és major que el d'empitjorament.

Gràfic 23. Evolució de la seguretat al barri i a la ciutat en el darrer any. EVAMB 2008-2017.

Font: EVAMB

Pel que fa a la concreció territorial d'aquest indicador als àmbits metropolitans s'observa:

- L'evolució de la seguretat es manté molt estable a les zones de l'Ordal-Llobregat, el Delta i Vallès-Collserola, on prop de tres quartes parts dels entrevistats considera que la seguretat segueix igual ara que fa un any, tant al barri com al conjunt del municipi.
- A Barcelona i al Llobregat Continu s'observa una major divisió d'opinions, força repartides entre la sensació de millora i la percepció d'empitjorament.
- L'àrea del Besòs és la que mostra major percepció d'empitjorament: així ho afirmen un 20,2% dels entrevistats quan opinien sobre la seguretat del barri i un 21,8% quan valoren l'evolució de la seguretat a la ciutat.

La sensació d'estabilitat està més estesa entre els municipis més petits que entre les grans ciutats de l'AMB, mentre que no sembla que la grandària sigui un factor rellevant en la diferència entre sensació de millora o d'empitjorament.

- La percepció de millora és especialment més elevada que la d'empitjorament a les ciutats de Cornellà de Llobregat, Sant Boi de Llobregat i als municipis de 50.000 a 75.000 habitants. A Santa Coloma de Gramenent també són més els entrevistats que opinen que la seguretat ha millorat que no els que pensen que ha empitjorat, sobretot en referència al conjunt de la ciutat.
- En sentit contrari, Badalona és la ciutat on s'ha manifestat amb més pes un sentiment d'empitjorament de la seguretat, tant a nivell municipal com de barris. A l'Hospitalet de Llobregat també hi ha major percepció d'empitjorament que de millora, si bé les diferències entre ambdós percentatges són menors que a Badalona.
- A Barcelona l'opinió està polaritzada entre els que opinen que la seguretat millora i els que pensen que empitjora, el que és resultat molt probablement de les divergències d'opinió entre els veïns dels diferents districtes i barris de la ciutat.

Taula 34. Evolució de la seguretat el darrer any segons zones metropolitanes. EVAMB 2017.

Barri				
ÀMBIT TERRITORIAL	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	NS/NC
Barcelona	11,2	66,4	12,7	9,7
Besós	14,1	64,7	20,2	1,0
Delta	17,5	73,9	7,1	1,5
Llobregat Continu	16,8	64,9	16,7	1,6
Ordal-Llobregat	6,3	84,3	8,7	0,7
Vallès-Collserola	11,8	73,1	12,5	2,6
Total AMB	13,0	68,1	13,5	5,4

Ciutat				
ÀMBIT TERRITORIAL	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	NS/NC
Barcelona	18,1	49,9	17,5	14,5
Besós	15,8	59,6	21,8	2,7
Delta	18,2	70,3	8,8	2,6
Llobregat Continu	18,3	61,6	16,9	3,2
Ordal-Llobregat	13,9	70,0	12,8	3,2
Vallès-Collserola	15,1	68,9	13,6	2,4
Total AMB	17,4	57,6	16,5	8,5

Font: EVAMB

Taula 35. Evolució de la seguretat el darrer any segons grandària municipal. EVAMB 2017.

Barri				
GRANDÀRIA MUNICIPAL	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	NS/NC
Barcelona	11,2	66,4	12,7	9,7
Hospitalet de Llobregat (L')	18,8	58,2	21,9	1,1
Badalona	12,0	65,3	22,1	0,6
Santa Coloma de Gramenet	16,0	68,7	14,0	1,3
Cornellà de Llobregat	18,4	67,0	11,5	3,1
Sant Boi de Llobregat	13,0	75,1	10,9	1,0
Sant Cugat del Vallès	17,0	63,9	17,3	1,9
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	17,3	74,2	6,1	2,4
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	11,4	76,1	11,0	1,4
Municipis de menys de 25.000 hab	10,7	75,8	12,1	1,4
Total AMB	13,0	68,1	13,5	5,4

Ciutat				
GRANDÀRIA MUNICIPAL	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	NS/NC
Barcelona	18,1	49,9	17,5	14,5
Hospitalet de Llobregat (L')	18,7	56,5	21,4	3,4
Badalona	13,6	58,2	25,2	3,0
Santa Coloma de Gramenet	19,6	64,0	14,0	2,3
Cornellà de Llobregat	19,1	65,4	12,4	3,1
Sant Boi de Llobregat	18,6	68,4	10,3	2,7
Sant Cugat del Vallès	19,2	57,8	20,5	2,5
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	18,7	70,9	7,6	2,7
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	14,9	71,0	11,4	2,8
Municipis de menys de 25.000 hab	13,8	65,6	17,9	2,6
Total AMB	17,4	57,6	16,5	8,5

Font: EVAMB

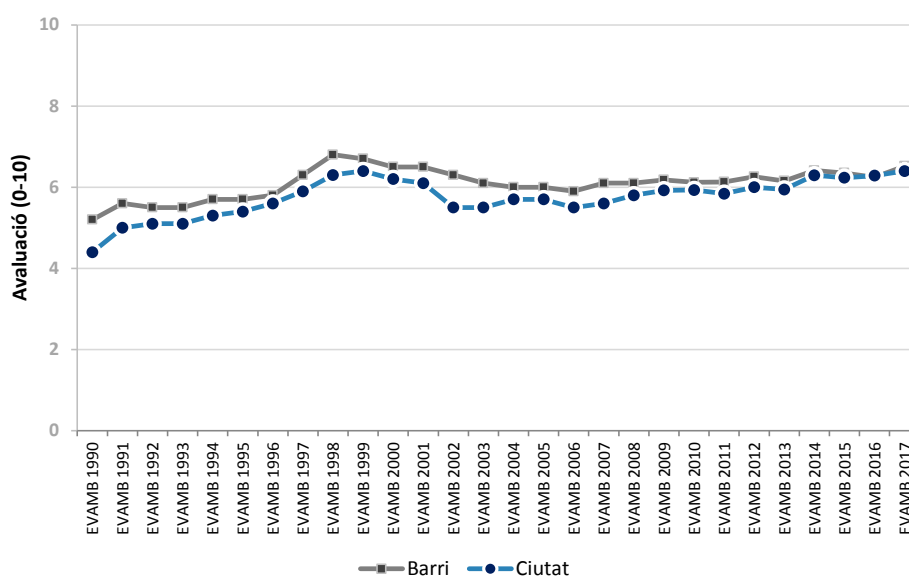
3.2. Avaluació del nivell de seguretat al barri i al municipi

L'enquesta ofereix una mesura sistemàtica i objectiva sobre la seguretat tal i com aquesta és viscuda per la població. Aquesta mesura s'obté a partir d'una valoració quantitativa en l'escala de 0 (no hi ha gens de seguretat) a 10 (hi ha moltíssima seguretat). La pregunta es fa en relació tant al barri com a la ciutat, i per a l'anàlisi s'utilitza la valoració mitjana.

- El 2017 la seguretat dels barris metropolitans ha rebut una valoració mitjana de 6,52 punts i la de les ciutats ha estat de 6,40 punts.
- Si s'observen les dades relatives als darrers quinze anys (des de 2003) s'observen dues tendències. D'una banda, la millora constant en en sentiment de seguretat, tant al barri com a la ciutat. De l'altra, la reducció entre les diferències en la percepció dels dos espais, en què la valoració de la seguretat de la ciutat s'ha anat aproximant a la del barri, que històricament havia estat sempre més alta.

El barri havia estat considerat sempre més segur que la ciutat, entre d'altres motius, perquè es tracta d'un espai conegut, que ofereix la possibilitat d'establir relacions de comunitat i controls socials efectius sobre les seves gents (era "l'espai defensable"). Sembla que els canvis sobrevinguts als barris metropolitans com a conseqüència dels processos de crisi (pobresa, mobilitat interna per la situació de l'habitatge, canvis en els usos dels espais com a conseqüència de l'atur) estan modificant les seves condicions de convivència afectant així a la percepció de seguretat.

Gràfic 24. Avaluació del nivell de seguretat al barri i a la ciutat. EVAMB 2001-2017

Font: EVAMB

Si ens atenem als resultats obtinguts en funció de les zones de l'AMB s'observa com les valoracions més altes de la seguretat al barri i a la ciutat les atorguen els habitants de l'Ordal Llobregat , el Vallès-Collserola i el Delta, mentre que els veïns del Besòs són els que valoren amb puntuacions més baixes la seguretat dels seus barris i ciutats. A Barcelona i al Llobregat continu les avaluacions queden entorn a la mitjana metropolitana.

La grandària apareix com un factor rellevant en la percepció de seguretat: els veïns de les ciutats i municipis més petits d l'AMB se senten més segurs que els habitants de les ciutats més poblades:

- La percepció de seguretat a Sant Cugat del Vallès i als municipis de menys de 75.000 habitants se situa per sobre dels 6,8 punts, tant al barri com a la ciutat.
- A l'altre extrem, a les quatre ciutats més grans de l'àrea metropolitana el nivell de seguretat queda al voltant dels sis punts. Entre aquestes ciutats, les valoracions mitjanes dels veïns de Santa Coloma són les més baixes i les dels barcelonins les més elevades.

Taula 36. Avaluació del nivell de seguretat al barri i a la ciutat segons àmbits territorials. EVAMB 2017.

ÀMBIT TERRITORIAL	Barri (mitjana)	Ciutat (mitjana)	Diferencial (barri-ciutat)
Barcelona	6,50	6,31	0,19
Besós	6,13	5,91	0,22
Delta	6,78	6,79	-0,01
Llobregat Continu	6,43	6,41	0,01
Ordal-Llobregat	6,90	6,89	0,01
Vallès-Collserola	6,86	6,85	0,01
Total AMB	6,52	6,40	0,12

Font: EVAMB

Taula 37. Avaluació del nivell de seguretat al barri i a la ciutat segons grandària municipal. EVAMB 2017.

GRANDÀRIA MUNICIPAL	Barri (mitjana)	Ciutat (mitjana)	Diferencial (barri-ciutat)
Barcelona	6,50	6,31	0,19
Hospitalet de Llobregat (L')	5,78	5,86	-0,08
Badalona	6,10	5,78	0,32
Santa Coloma de Gramenet	6,26	6,12	0,14
Cornellà de Llobregat	6,87	6,75	0,12
Sant Boi de Llobregat	6,65	6,64	0,01
Sant Cugat del Vallès	6,83	7,06	-0,23
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	6,88	6,86	0,02
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	6,90	6,79	0,11
Municipis de menys de 25.000 hab	6,87	6,93	-0,06
Total AMB	6,52	6,40	0,12

Font: EVAMB

Pel que fa a les característiques sociodemogràfiques de la població:

- Els homes donen avaluacions més altes que les dones, tant en la seguretat de la ciutat com, especialment, en la del barri .
- L'edat i la relació amb l'activitat també són significatives de manera que les avaluacions més altes són les de la població major de 65 anys, si bé també és elevada entre la població jove. Així, les persones jubilades i les que estan estudiant són les que se senten més segures (majoritàriament gent gran i joves). Les valoracions més baixes les donen les persones de 30 a 64 anys i ocupacionalment actives.

Taula 38. Valoració del nivell de seguretat del barri i la ciutat segons característiques sociodemogràfiques. EVAMB 2017.

%	Barri (mitjana)	Ciutat (mitjana)	Diferencial (barri-ciutat)
SEXE			
Home	6,62	6,49	0,13
Dona	6,43	6,32	0,11
EDAT			
De 16 a 29 anys	6,56	6,44	0,12
De 30 a 44 anys	6,47	6,41	0,06
De 45 a 64 anys	6,43	6,28	0,15
De 65 i més anys	6,67	6,53	0,14
NIVELL ESTUDIS			
Sense estudis	6,90	7,00	-0,10
Estudis primaris	6,37	6,46	-0,09
Estudis secundaris	6,42	6,29	0,13
Estudis universitaris	6,71	6,40	0,31
SITUACIÓ PROFESSIONAL			
Estudiant	6,71	6,55	0,16
Tasques de la llar	6,31	6,41	-0,10
Jubilat o pensionista	6,61	6,46	0,15
Actiu en atur	6,37	6,40	-0,03
Actiu ocupat	6,48	6,32	0,16
INGRESSOS			
Menys de 600 €	6,51	6,80	-0,29
De 601 a 1.200 €	6,45	6,47	-0,02
De 1.201 a 1.800 €	6,46	6,46	0,00
De 1.801 a 2.400 €	6,63	6,35	0,28
Més de 2.400 €	6,74	6,45	0,29
Total AMB	6,52	6,40	0,12

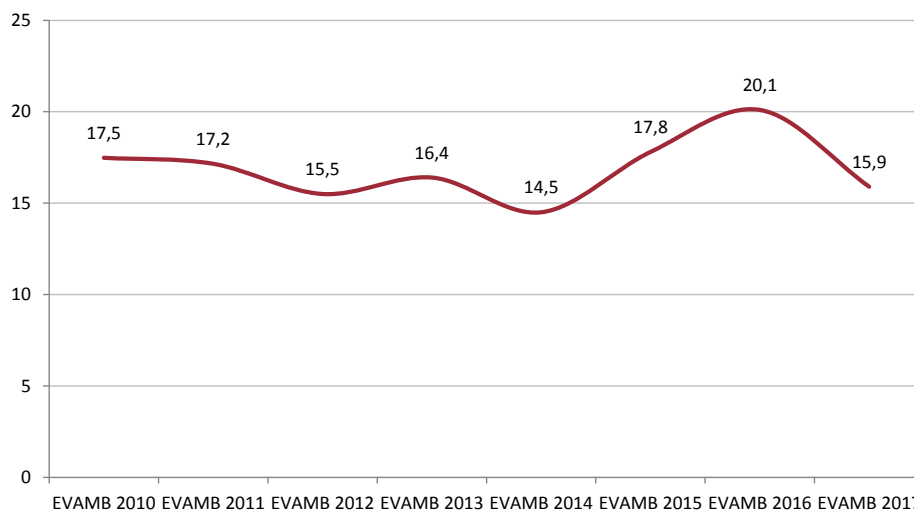
Font: EVAMB

3.3. El sentiment d'inseguretat

Del nivell de seguretat al barri se'n pot derivar un indicador que permet analitzar de manera específica el sentiment d'inseguretat de la població. Consisteix en el càlcul de la proporció de persones que suspenen la seguretat del seu barri: el percentatge d'entrevistats que en l'escala de 0 (gens segur) a 10 (totalment segur) valoren la seguretat del barri amb menys de 5 punts. L'indicador es calcula des de l'edició de l'EVAMB 2010 el que permet observar que la població metropolitana que se sent insegura se situa en la majoria d'anys entorn el 17%, tret de l'any 2012 en què no va arribar al 16% i l'edició passada, en què es va assolir el 20,1%.

- El 2017 la proporció de població que se sent insegura al seu barri disminueix de manera significativa, del 20,1% al 15,9%. .

Gràfic 25. Evolució del sentiment d'inseguretat al barri. EVAMB 2010-2017

Font: EVAMB

L'anàlisi dels atributs sociodemogràfics de la població metropolitana apunta el nivell de renda com a una de les variables rellevants en la construcció del sentiment d'inseguretat. La proporció de persones insegures s'incrementa a mesura que disminueixen els ingressos familiars, assolint el 19% entre les persones amb menor nivell de renda. En aquest sentit, la inseguretat és major entre els aturats, les persones que es dediquen a les tasques de la llar i els que gaudeixen de menors nivells d'instrucció. Pel que fa al gènere i l'edat, les dones i la població de 16 a 44 anys és la que relata en major proporció que se sent insegura. Els resultats remetent, d'una banda, a la formació del sentiment d'inseguretat per via de les vulnerabilitats individuals, i de l'altra per via de les experiències de victimització, doncs justament la població de 16 a 44 anys és la més victimitzada en els principals àmbits delictius (seguretat personal i vehicles).

Taula 39. Sentiment d'inseguretat al barri (proporció de persones residents que suspenen el nivell de seguretat) segons característiques sociodemogràfiques. EVAMB 2017.

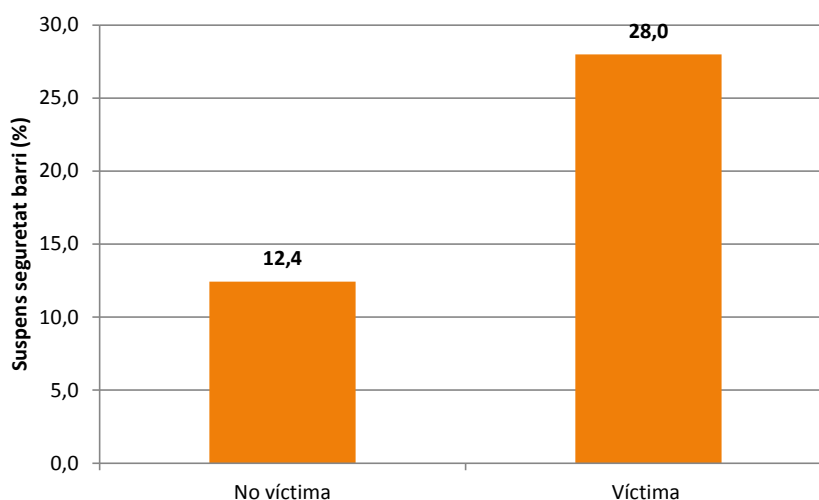
	Suspens seguretat (%)
SEXE	
Home	14,9
Dona	16,9
EDAT	
De 16 a 29 anys	17,2
De 30 a 44 anys	18,1
De 45 a 64 anys	14,3
De 65 i més anys	14,5
NIVELL ESTUDIS	
Sense estudis	16,5
Estudis primaris	18,3
Estudis secundaris	16,4
Estudis universitaris	13,3
SITUACIÓ PROFESSIONAL	
Estudiant	16,0
Tasques de la llar	18,2
Jubilat o pensionista	14,6
Actiu en atur	18,2
Actiu ocupat	15,9
INGRESSOS	
Menys de 600 €	19,0
De 601 a 1.200 €	17,9
De 1.201 a 1.800 €	17,2
De 1.801 a 2.400 €	13,0
Més de 2.400 €	12,0
Total AMB	15,9

Font: EVAMB

Així doncs, entre un segment de població, el sentiment d'inseguretat podria estar fortament relacionat amb les experiències prèvies de victimització.

- El 28,0% de la població de l'AMB que ha patit algun fet de victimització suspèn la seguretat del seu barri.
- Aquest percentatge disminueix fins el 12,4% entre les persones que no han experimentat cap episodi delictiu en el darrer any.

Gràfic 26. Proporció d'entrevistats que suspenen la seguretat en funció d'haver estat víctimes d'un fet delictiu. EVAMB 2017.

Font: EVAMB.

El sentiment d'inseguretat no només està lligat a les característiques sociodemogràfiques sinó que també està estretament associat al territori. En general sembla que a major grandària de les ciutats, més proporció de persones senten inseguretat al seu barri. Tanmateix, la relació no és lineal. Concretament:

- El 21,2% de la població del Besòs suspenen el nivell de seguretat al barri. Aquesta proporció és especialment elevada a Badalona (24,1%) i als municipis de 25.000 a 50.000 habitants de la zona (23,9%). Per contra, a Santa Coloma de Gramenet el sentiment d'inseguretat és molt menor (16,0%).
- La proporció de persones que suspenen el nivell de seguretat del barri també ha estat elevada a la zona del Llobregat Continu (17,7%) i Barcelona amb (16,6%). En el primer cas cal destacar l'important pes de L'Hospitalet on el suspens de la seguretat arriba a la xifra més elevada de l'AMB (26,2%).
- Per contra, les zones on la població se sent més segura al seu barri són les de l'Ordal-Llobregat (11,7%), el Vallés (11,5%) i el Delta (10,8%).

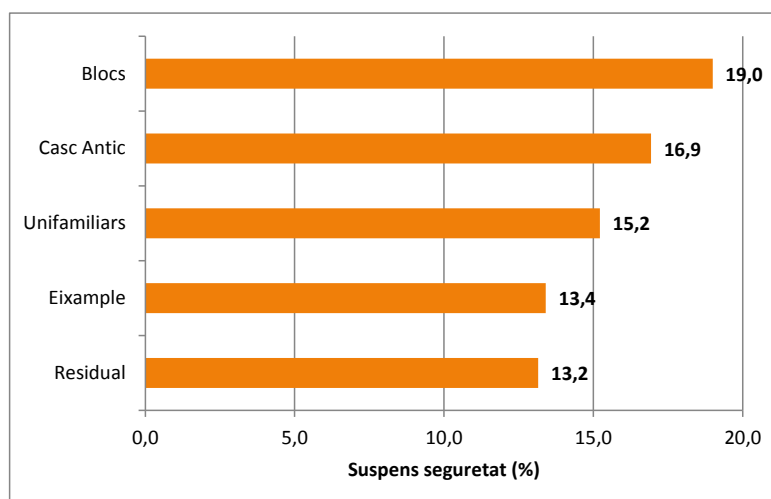
Taula 40. Sentiment d'inseguretat al barri (proporció de persones residents que suspenen el nivell de seguretat) segons zones metropolitanes i grandària municipal. EVAMB 2017

	Suspens seguretat (%)
Barcelona	16,6
Besòs	21,2
Badalona	24,1
Santa Coloma de Gramenet	16,0
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	23,9
Municipis de menys de 25.000 hab	14,7
Delta	10,8
Sant Boi de Llobregat	9,7
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	10,9
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	9,0
Municipis de menys de 25.000 hab	16,4
Llobregat continu	17,7
L'Hospitalet de Llobregat	26,2
Cornellà de Llobregat	9,0
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	7,2
Municipis de menys de 25.000 hab	n.s
Ordal Llobregat	11,7
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	12,1
Municipis de menys de 25.000 hab	11,2
Vallès-Collserola	11,5
Sant Cugat del Vallès	12,6
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	12,6
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	8,8
Municipis de menys de 25.000 hab	19,3
TOTAL AMB	15,9

Font: EVAMB

Un altre factor que pot intervenir en sentiment d'inseguretat al barri és la seva estructura urbana. Per aquest motiu s'ha estudiat la percepció d'inseguretat considerant quatre tipus d'entorns residencials: els nuclis urbans i cascs antics, els eixamples, les zones densificades amb predomini de blocs d'edificis i els entorns residencials unifamiliars. Els resultats mostren que el sentiment d'inseguretat és més elevat entre la població que viu en zones de blocs: fins un 19% dels seus habitants se senten insegurs al seu barri. Aquesta forma urbana allotja el 28% de la població i ocupa el 24% del teixit residencial metropolità. Es tracta en general de polígons d'habitatge construïts els anys 60 i 70, a vegades integrats en el contigu urbà i altres a la perifèria dels municipis grans i mitjans de l'àrea metropolitana de Barcelona. Amb alta densitat, són habitats en major part per classes treballadores que per classes mitjanes i altes. En segon lloc, el 16,9% dels residents en cascs antics diuen sentir-se insegurs al seu barri. Es tracta d'àrees amb una trama urbana irregular, amb diversitat d'usos i activitats i situats als centres dels municipis, on s'hi localitzen bona part dels fets delictius. Amb força mixtura social d'estrats intermedis i baixos, allotgen el 19% de la població i ocupen el 18% del teixit residencial metropolità. La inseguretat és menor als teixits unifamiliars, localitzats a entorns de baixa densitat, monofuncionals, on l'espai públic compte amb notables limitacions per l'ús i la trobada social, hi viu el 7% de la població, majoritàriament pertanyent a classes mitjanes i altes. A la resta de teixits urbans (eixamples i residuals) la proporció de població que se sent insegura no arriba al 15%.

Gràfic 27. Sentiment d'inseguretat al barri (proporció de persones residents que suspenen el nivell de seguretat) segons tipus d'entorn residencial. EVAMB 2017

Font: EVAMB i AMB.

3.3. “Mapa de la por”. Quins són els barris identificats com a perillosos.

L’EVAMB demana a les persones entrevistades quin és, segons la seva opinió, el barri més perillós de la seva ciutat:

- La majoria de cites corresponen a barris de la ciutat de Barcelona (29,5%). Concretament, el barri del Raval ha concentrat l’11,9% de les cites de perillositat, Ciutat Vella en conjunt (2,6%) i el Gòtic el 2,5%.
- Segueixen els barris de la Mina, a Sant Adrià de Besòs (9,5%), Sant Roc a Badalona (4,1%), La Florida de l’Hospitalet (3,1%) i el Fondo de Santa Coloma de Gramenet (2,5%).

Per l’anàlisi dels resultats també és interessant diferenciar si aquests barris són identificats pels habitants del propi municipi o si són considerats perillosos per població d’altres municipis doncs, malgrat que la pregunta es refereix a la pròpia ciutat de residència, és freqüent que siguin esmentats barris d’altres municipis de l’AMB. En efecte, fins un 12,4% de les persones entrevistades han citat barris d’un municipi diferent d’aquell en el que resideixen.

Aquesta dada és del tot significativa ja que ens parla de la forta construcció simbòlica que està lligada a determinats barris de l’AMB. Des de fa ja anys el cas paradigmàtic és el barri de La Mina, situat a Sant Adrià del Besòs. Tal és la força d’aquest barri en l’imaginari col·lectiu de la inseguretat que de totes les cites de perillositat que ha rebut la Mina només un 10,5% pertanyen a veïns del propi municipi. El 89,5% d’aquestes cites corresponen a persones residents en altres municipis, quasi en la seva totalitat es tracta de veïns de Barcelona.

Aquesta imatge dels barris reflecteix les desiguals pautes d’ús i d’apropiació col·lectiva de l’espai urbà per part dels grups socials. Es tendeix a considerar que la població benestant no és “perillosa”. En conseqüència, se solen jutjar com a segurs aquells barris on hi ha un clar predomini de classes mitjanes i altes. L’estigma de la inseguretat ressegueix en canvi la geografia de la pobresa i de la marginació, doncs se solen considerar més perillosos aquells barris on aquesta població o bé hi està sobrerrepresentada, o bé ha contribuït a incrementar la diversitat demogràfica, econòmica i social d’aquests territoris amb la seva presència. Val a dir que aquests processos són independents de la realitat delictiva (en aquests espais passen molts menys fets que la por que generen), si bé són especialment sensibles a aquests esdeveniments. Així, els episodis delictius o les transgressions normatives en aquests barris alimenten les narratives quotidianes i mediàtiques, una amplificació del crim que contribueix a reforçar els estereotips i a naturalitzar la definició d’aquests espais com a perillosos.

Taula 41. Mapa de la por: municipis i barris més citats. EVAMB 2017.

	% de cites	% Cites de residents
Barcelona	29,5	100,0
<i>El Raval</i>	<i>11,9</i>	
<i>Tot Ciutat Vella</i>	<i>2,6</i>	
<i>El Gòtic</i>	<i>2,5</i>	
<i>La Rambla</i>	<i>2,1</i>	
Sant Adrià de Besòs	9,6	10,5
<i>La Mina</i>	<i>9,5</i>	
Hospitalet de Llobregat, l'	6,3	99,6
<i>La Florida</i>	<i>3,1</i>	
<i>La Torrassa</i>	<i>1,2</i>	
Badalona	6,0	97,8
<i>Sant Roc</i>	<i>4,1</i>	
Santa Coloma de Gramenet	3,2	97,1
<i>Fondo</i>	<i>2,5</i>	
Cornellà de Llobregat	2,0	100,0
<i>Sant Ildefons/ciutat satèl·lit</i>	<i>1,5</i>	
Sant Boi de Llobregat	1,9	100,0
<i>Cinco Rosas/Camps Blancs</i>	<i>1,1</i>	
Viladecans	1,6	
<i>Barri de Sales</i>	<i>0,8</i>	
Prat de Llobregat, el	1,6	96,6
<i>Sant Cosme</i>	<i>1,5</i>	
Sant Cugat del Vallès	1,4	100,0
Castelldefels	1,2	100,0
Altres municipis	9,6	
Cap barri és perillós	5,0	
Tots són perillosos	0,5	
No sap/No contesta	20,6	
Total AMB	100,0	

Font: EVAMB

Taula 42. D'on són les persones que consideren la Mina com un barri perillós. AMB, 2016.

	% de cites
De Sant Adrià de Besòs	10,5
D'altres municipis de l'AMB:	89,5
Barcelona	89,4
Gavà	0,1
Total AMB	100

Font: EVAMB

4. PROBLEMES I EXPERIÈNCIES DE CONFLICTE VEÏNAL

Fins aquí l'informe ha presentat l'anàlisi de la victimització i de la vivència de seguretat a l'AMB, on s'ha pogut constatar la importància de l'experiència del barri i de la pròpia ciutat com un element fonamental que articula els processos de construcció col·lectiva de la seguretat ciutadana. Per tal de complementar aquestes anàlisis, l'EVAMB realitza una sèrie de preguntes sobre dos factors que influeixen de manera decisiva en la vivència de seguretat. En primer lloc s'estudia la freqüència als barris de determinades situacions que poden esdevenir problemàtiques. A continuació, la intensitat en què les situacions originades en la convivència quotidiana acaba derivant en conflictes.

4.1. Conviure amb problemes al barri

L'estat i la qualitat dels espais urbans tenen, sens dubte, una influència directa el sentiment de seguretat, així com en l'opinió que es forma la població sobre la capacitat de l'administració a l'hora de vetllar pel seu benestar. Tanmateix, la sensació de por també està estretament relacionada amb les experiències quotidianes de la vida al barri, amb el valor (o consideració) que s'atribueix a les persones i les accions amb les que es comparteix l'espai comú. En aquest sentit, l'EVAMB demana per la freqüència en què es produeixen una sèrie de situacions que es poden considerar problemàtiques per a la construcció d'un espai urbà tranquil i segur. A partir d'aquestes preguntes s'observa que:

- Els problemes vinculats al manteniment de l'espai urbà emergeixen amb bastanta o molta freqüència (les citen entre el 28% i el 40% de la població). El primer lloc l'ocupa la brutícia als carrers i places, seguit del manteniment deficient de l'espai públic i del mobiliari urbà i el vandalisme.
- La presència de persones que visibilitzen la desigualtat urbana i la pobresa està també entre les situacions que se citen com a més freqüent (fins un 38,3% dels entrevistats considera que és bastant o molt freqüent al seu barri).
- El soroll provocat per persones que estan als carrers i places se cita com a bastant o molt freqüent per un 30% dels entrevistats.
- Queden per sota els problemes amb els veïns d'escala i els conflictes i baralles a l'espai públic, citats com a bastant o molt freqüents pel 14,8% i els 16,0% dels enquestats, respectivament.
- En darrer lloc, els problemes amb els turistes o els apartaments turístics són considerats, al conjunt de l'AMB, com un problema gens o poc freqüent.

Taula 43. Freqüència de problemes al barri. EVAMB 2017.

%	Gens	Poc	Bastant	Molt	NS/NC
Vandalisme, destrosses a l'espai públic o el mobiliari	22,5	47,5	21,7	7,0	1,3
Brutícia als carrers i places, escombraries fora de lloc	22,4	37,8	26,3	12,8	0,8
Persones que demanen al carrer, sense sostre, recollidors	23,6	37,1	25,8	12,4	1,0
Soroll provocat per persones al carrer o a les places	30,2	38,2	20,8	9,8	1,0
Manteniment deficient de l'espai públic o el mobiliari	24,8	44,4	22,8	6,2	1,7
Conflictes amb els veïns de l'escala	48,2	33,8	11,4	4,6	2,0
Conflictes o baralles als carrers, places, parcs, etc.	37,5	45,9	10,6	4,2	1,8
Problemes amb els turistes o apartaments turístics	72,6	16,1	5,0	3,9	2,5

Font: EVAMB

Aquestes situacions es manifesten de manera desigual al territori. Les zones de l'AMB es poden unir en tres grups en funció dels resultats de major o menor freqüència dels tipus de problemes esmentats:

- Les zones del Besòs i el Llobregat continu són aquelles on les diverses situacions analitzades emergeixen amb més freqüència segons la seva població. S'hi citen especialment aquelles qüestions relacionades amb l'estat de l'espai urbà (brutícia i escombraries, vandalisme, manteniment deficient) i també les expressions de pobresa (pidolaires, sense sostre, recollidors de deixalles, venda ambulants). També és on es fa una major referència al soroll i als problemes amb els veïns d'escala.
- La població Barcelonina també cita els diferents problemes relacionats amb l'estat de l'espai urbà amb major intensitat, i destaca especialment per ser la que més problemàtica considera les situacions associades a les economies urbanes de subsistència (demanar o dormir al carrer, recollir deixalles o la venda ambulants), així com els apartaments i pisos turístics.
- La zona de l'Ordal Llobregat, el Delta i el Vallès són les menys afectades per les situacions estudiades. Solament és remarcable la proporció de població del Vallès que cita com a problema bastant o molt freqüent el manteniment deficient de l'espai urbà.

Taula 28. Freqüència de problemes al barri (bastant o molt freqüents) segons zones metropolitanes. EVAMB 2017.

	Barcelona	Besòs	Delta	Llobregat continu	Ordal Llobregat	Vallès-Collserola	Total AMB
Vandalisme, destrosses a l'espai públic o el mobiliari	27,0	38,2	22,7	35,2	21,8	23,5	42,3
Brutícia als carrers i places, escombraries fora de lloc	40,1	47,2	34,4	40,2	27,1	30,7	39,1
Persones que demanen al carrer, sense sostre, recollidors	49,7	38,7	22,1	33,9	10,7	14,9	38,3
Soroll provocat per persones al carrer o a les places	32,5	32,8	28,4	34,1	17,3	19,4	30,6
Manteniment deficient de l'espai públic o el mobiliari	27,3	37,9	26,8	29,2	23,3	32,0	29,1
Conflictes amb veïns d'escala	15,5	18,2	14,6	19,9	8,5	13,9	16,0
Conflictes o baralles als carrers, places, parcs, etc.	14,9	18,1	9,2	21,8	4,8	8,4	14,8
Problemes amb turistes o apartaments turístics	16,4	1,8	2,2	2,3	0,2	1,2	8,9

Font: EVAMB

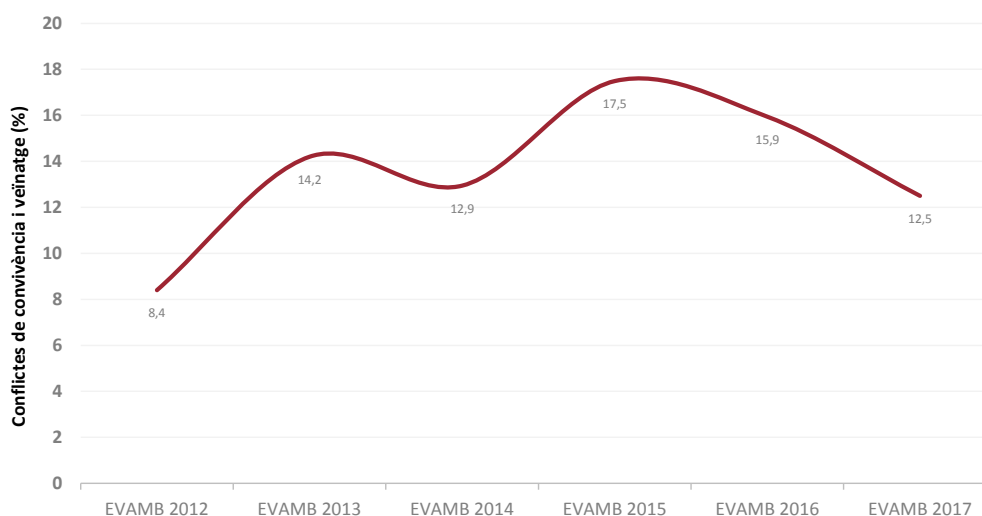
4.2. Conflictes de convivència al barri

Les situacions que s'han descrit fins ara es poden arribar a considerar més o menys amenaçadores, tot depenent del significat i de les conseqüències particulars que se'n deriven per a cadascú. És per aquest motiu que a banda de preguntar per la freqüència de les diferents problemàtiques al barri, es demana als entrevistats per les seves experiències personals de conflicte. Així doncs, les preguntes anteriors es complementen demanant a les persones entrevistades si en el darrer any han viscut alguna situació que hagi derivat efectivament en un conflicte de convivència i, en cas afirmatiu, en què va consistir aquest conflicte.

Aquesta pregunta es va introduir a l'EVAMB 2012. Aquell any la població que afirmava haver patit un conflicte de convivència no arribava al 10%. L'any següent s'elevà fins el 14% i el 2015 assolí la xifra més alta (17,5%). L'any 2016 de la població metropolitana afirmava haver tingut un conflicte de convivència amb algun dels seus veïns o veïnes o amb alguna altra persona al seu barri. El 2016 s'aturà la tendència alcista, i la proporció de persones que afirmaven haver tingut un conflicte va disminuir fins el 15,9%

- El 2017 ha tornat a disminuir la proporció de població que afirma haver patit un conflicte de convivència el darrer any, situant-se en un 12,5%.

Gràfic 29. Evolució dels conflictes de convivència i veïnals. EVAMB 2017.

Font: EVAMB.

Lògicament les experiències de conflicte varien significativament en funció dels vincles que les persones són capaces d'establir amb l'entorn on viuen i on desenvolupen les seves activitats quotidianes, i amb les persones amb qui comparteixen aquest entorn. En efecte, l'experiència de conflicte varia en funció de les diferències en quant als estils de vida, pautes de mobilitat, necessitats i expectatives.

- El conflicte és més freqüent entre els segments de població més jove, especialment en el grup de persones adultes de 30 a 44 anys. (18,9%) En canvi, és molt menys freqüent entre les persones de 65 anys o de més edat (4,2%). Cal considerar factors generacionals (possible canvi de valors o concepció de les relacions veïnals), però sobretot cal tenir presents les diferències en les pautes d'utilització de la ciutat (en quant a horaris i espais) i necessitats (per exemple les associades a la criança de la mainada, la disponibilitat d'espais d'estada i de relació,...).
- Les persones amb uns majors nivells d'instrucció (18,4%) i d'ingressos familiars (18,0%) són les que presenten una major propensió als conflictes de convivència i veïnals. En aquest sentit és necessari recordar que aquestes situacions es basen sobre la base de transgressions (voluntàries o no) a una certa concepció de l'ordre social, pel que no poden deslligar-se dels processos de control social informal. La definició d'uns comportaments o grups socials com a conflictius permet articular respostes que poden anar del menyspreu, a l'enfrontament o fins i tot a l'exclusió.
- Finalment, també s'observen diferències significatives pel que fa a la situació de les persones en relació al mercat laboral. La proporció de conflictes és major entre les persones ocupades en el mercat de treball, seguit de les actives sense feina i la població estudiant. En canvi és més baixa entre les persones que es dediquen a les tasques de la llar i les jubilades. Ja s'ha senyalat que aquestes últimes fan un ús més intensiu del barri, per tant amb més possibilitats de crear xarxa social i comunitària, és a dir, de conèixer els veïns i d'establir relacions positives.
- El sexe no apareix enguany com un factor rellevant en la propensió de patir una experiència de conflicte al barri, amb sols un punt de diferència entre la proporció d'homes i de dones que afirmen haver-lo patit (13,0% i 12,0% respectivament).

Taula 44. Freqüència dels conflictes de convivència i veïnals segons sociodemogràfiques. EVAMB 2017.

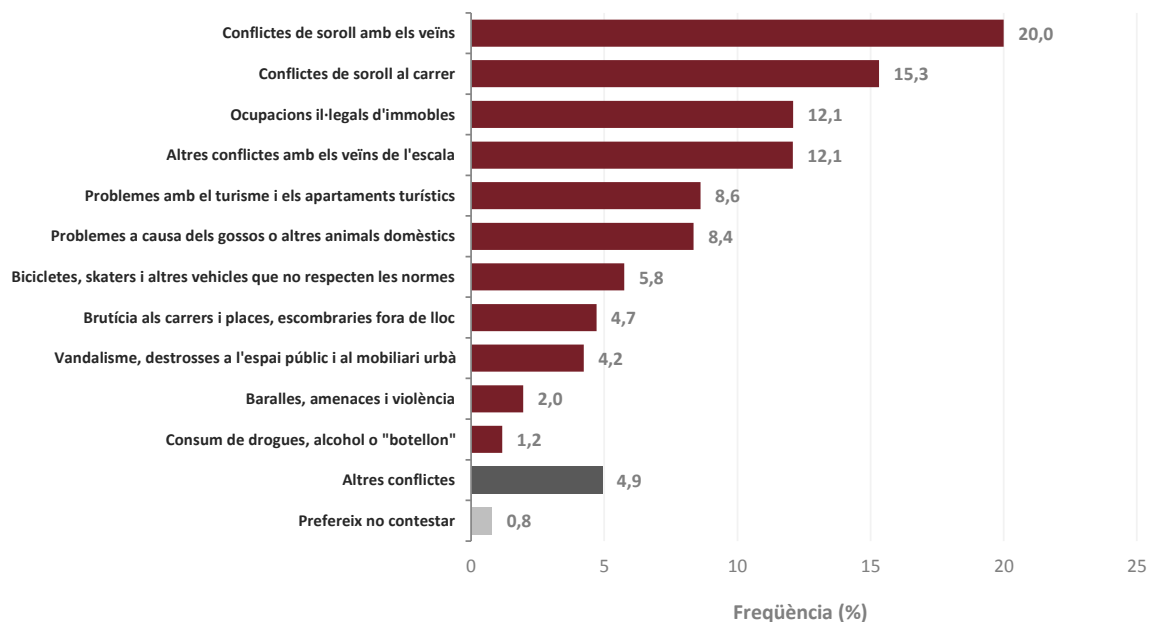
	% Ha patit un conflicte de convivència
SEXE	
Home	13,0
Dona	12,0
EDAT	
De 16 a 29 anys	14,2
De 30 a 44 anys	18,9
De 45 a 64 anys	11,8
De 65 i més anys	4,2
NIVELL ESTUDIS	
Sense estudis	2,8
Estudis primaris	8,3
Estudis secundaris	11,4
Estudis universitaris	18,4
SITUACIÓ PROFESSIONAL	
Estudiant	12,0
Tasques de la llar	5,6
Jubilat o pensionista	5,4
Actiu en atur	12,9
Actiu ocupat	17,3
INGRESSOS	
Menys de 600 €	11,6
De 601 a 1.200 €	7,2
De 1.201 a 1.800 €	10,9
De 1.801 a 2.400 €	12,8
Més de 2.400 €	18,0
Total AMB	12,5

Font: EVAMB

A més del volum de persones que s'han vist afectades o involucrades en un conflicte de convivència i veïnal també s'ha d'establir en què consisteixen aquestes situacions. Els resultats mostren com els conflictes de convivència i de veïnatge es manifesten tant als espais públics com a la pròpia escala de veïns o l'entorn residencial.

- Els sorolls són el principal motiu de conflictivitat quotidiana, més els que provenen dels veïns d'escala (20,3%) que els que s'originen al carrer (15,3%).
- Segueixen altres conflictes i problemes amb els veïns d'escala, com les ocupacions il·legals d'immobles (12,1%), altres conflictes d'escala (impagament, males olors, destrosses...: 12,1%).
- Els conflictes derivats del turisme i els apartaments turístics, i els que impliquen a animals domèstics també es produeixen amb una freqüència significativa (entorn un 8%), seguits de la font de la convivència entre vianants, bicicletes, skaters o altres vehicles que no respecten les normes (5,8%).
- La brutícia ha estat el motiu que ha originat el conflicte en el 4,7% dels casos i el vandalisme en el 4,2%. Si es comparen aquests resultats amb els principals problemes dels barris es pot comprovar que, si bé les situacions associades al manteniment de l'espai urbà estan entre les que es donen amb major freqüència, el grau de conflictivitat que generen és en canvi relativament baix.

Gràfic 30. Tipus de conflictes de convivència i veïnal que han passat en el darrer any. EVAMB 2017.

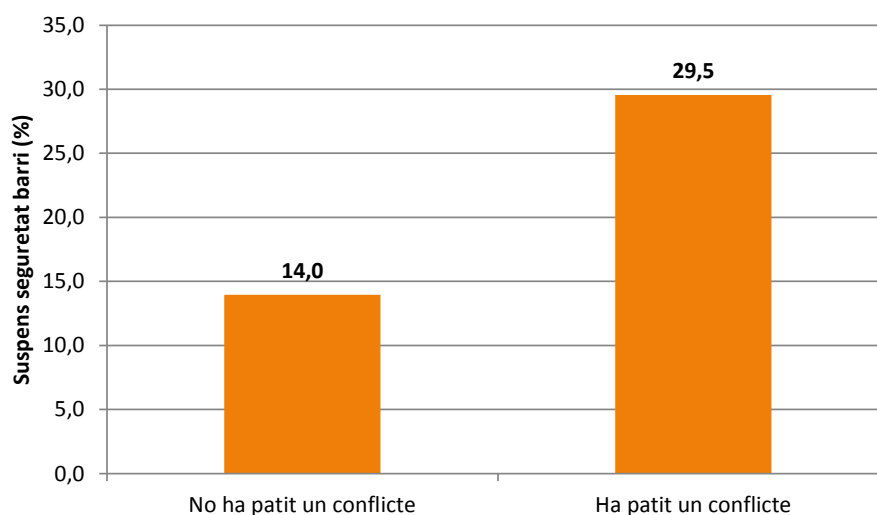

Font: EVAMB

La recerca de seguretats en la convivència és un element del tot significatiu de la vida urbana. En efecte, la inseguretat percebuda és resultat de les pròpies experiències quotidianes inscrites en el marc de processos urbans i de trajectòries vitals particulars. Així, el paper de la victimització en el sentiment d'inseguretat no és qüestionable, però l'experiència personal de conflicte de convivència emergeix cada vegada més com un factor del tot rellevant.

- El 29,5% de les persones que s'han vist involucrades en un conflicte de convivència suspensen el nivell de seguretat del seu barri.
- Aquesta proporció és només del 14,0% entre la resta de la població de l'AMB.

Gràfic 31. Relació de persones que suspensen la seguretat en funció d'haver patit o no un conflicte de convivència. EVAMB 2017.

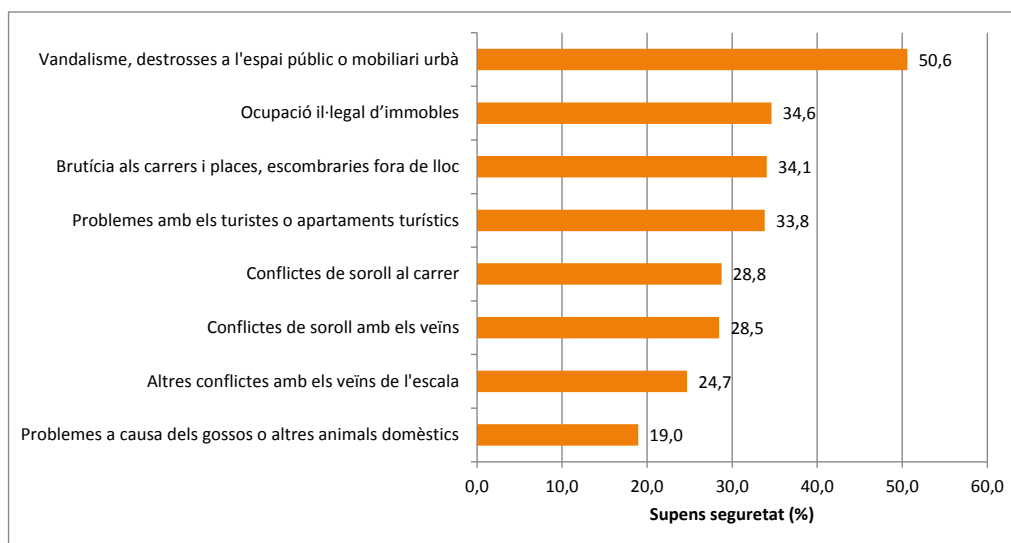
Font: EVAMB.

Ara bé, no totes les experiències de conflicte generen el mateix sentiment d'inseguretat. La relació entre els dos fenòmens tampoc és lineal, sinó que depèn del tipus de situació, de manera que l'examen estadístic mostra que alguns conflictes poc representatius en termes de freqüència sovint tenen un pes molt alt en la sensació d'inseguretat.

- El vandalisme i la brutícia als carreres són citats com a problemes freqüents al barri però no són una font de conflicte freqüent de conflicte (entorn el 4% dels conflictes). Tanmateix entre el 34,1% i el 50,6% de les persones que s'han vist involucrades en un conflicte per aquestes situacions se senten insegures al seu barri.
- Els conflictes en l'àmbit residencial també són font important d'inseguretat. Entre els que més inseguretat causen es troben l'ocupació il·legal d'immobles (34,6%) i els apartaments turístics (33,8%). Conflictes d'escala menys complexos (soroll i altres conflictes) tenen un impacte menor en la inseguretat (entre el 20% i el 29% dels veïns afectats se senten insegurs).

Així doncs, les situacions i les problemàtiques que menen a la inseguretat no es focalitzen només en l'espai públic (en la seva gestió i manteniment), sinó que està proliferant un sentiment d'inseguretat associat als aspectes més negatius dels processos demogràfics, residencials i veïnals que s'han produït en els darrers anys i que s'estarien incorporant a la vida quotidiana sota la forma d'amenaques a la convivència.

Gràfic 32. Suspens la seguretat en funció del tipus de conflicte de convivència i veïnal. EVAMB 2017.

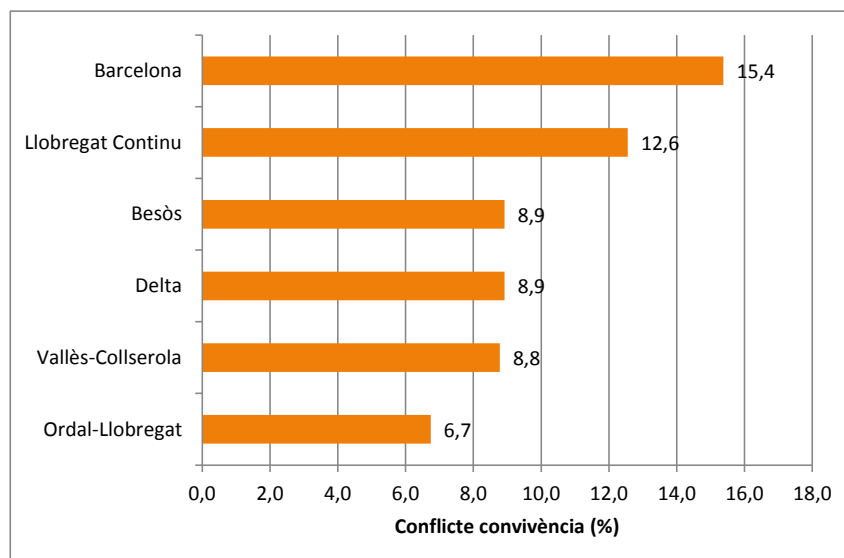

Nota: el gràfic només presenta els problemes amb resultats significatius en el suspens de la seguretat

Font: EVAMB

Les pàgines que segueixen examinen com es distribueixen les situacions de conflicte al territori. Les proporcions més elevades de població que afirma haver-se vist involucrada en un conflicte de convivència i veïnal es donen a la ciutat de Barcelona (15,4%) i al Llobregat Continu (12,1%). Al Besòs, al Delta i al Vallès la proporció de població afectada per conflictes de convivència està entorn el 9%. L'Ordal-Llobregat és la zona amb menor conflictivitat (6,7%).

Gràfic 33. Freqüència dels conflictes de convivència i veïnals segons zones. EVAMB 2017.

Font: EVAMB

De l'evolució d'aquest indicador es desprèn que el nivell de conflictivitat ha disminuït de forma significativa a tots els territoris, sobretot al Vallès, l'Ordal i el Delta, però també a l'àrea del Besòs. Al Llobregat continu també disminueix la proporció de població que ha patit un conflicte, però en menor mesura, i es manté a la ciutat de Barcelona.

La desagregació de l'indicador segons la grandària municipal permet observar que el conflicte ha disminuït principalment als municipis de menys de 75.000 habitants, especialment els més petits. També s'ha registrat una reducció important de la població que ha patit un conflicte a Cornellà de Llobregat i, en menor mesura, a Badalona, L'Hospitalet i Santa Coloma de Gramenet.

Taula 45. Evolució dels conflictes de convivència i veïnals segons zones. EVAMB 2012-2017.

	EVAMB 2012	EVAMB 2013	EVAMB 2014	EVAMB 2015	EVAMB 2016	EVAMB 2017
Barcelona	9,2	14,9	13,6	18,2	15,2	15,4
Besòs	7,9	12,9	9,7	17,0	14,4	8,9
Llobregat Continu	9,4	15,5	14,6	17,7	17,1	12,6
Ordal-Llobregat	7,6	10,2	nd	14,6	12,8	6,7
Delta	9,4	12,5	8,6	16,2	16,7	8,9
Vallès-Collserola	5,3	13,0	nd	14,0	18,7	8,8
Total AMB	8,7	14,2	12,9	17,5	15,9	12,5

Font: EVAMB.

Taula 46. Evolució dels conflictes de convivència i veïnals segons grandària municipal. EVAMB 2012-2017.

	EVAMB 2012	EVAMB 2013	EVAMB 2014	EVAMB 2015	EVAMB 2016	EVAMB 2017
Barcelona	9,2	14,9	13,6	18,2	15,2	15,4
Hospitalet de Llobregat (L')	12,0	20,1	16,2	19,7	19,8	14,9
Badalona	7,3	13,6	10,3	19,4	13,7	8,2
Santa Coloma de Gramenet	10,3	10,7	8,7	13,1	14,2	9,3
Cornellà de Llobregat	7,6	11,9	9,9	17,3	18,7	9,4
Sant Boi de Llobregat	nd	10,8	7,9	15,0	16,1	11,9
Sant Cugat del Vallès	nd	nd	nd	11,4	14,6	12,9
De 50.000 a 75.000 hab	9,3	12,3	9,4	16,9	17,0	8,3
De 25.000 a 50.000 hab	6,7	11,8	nd	16,3	16,0	9,4
Menys de 25.000 hab	7,5	10,6	nd	11,2	14,9	4,1
Total AMB	8,7	14,2	12,9	17,5	15,9	12,5

Font: EVAMB.